

13e JAARGANG N° 20 — 28 JULI 1933

LOSSE NUMMERS 15 CENT

OPLAGE BOVEN 90.000 EXEMPLAREN

DE STAD

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

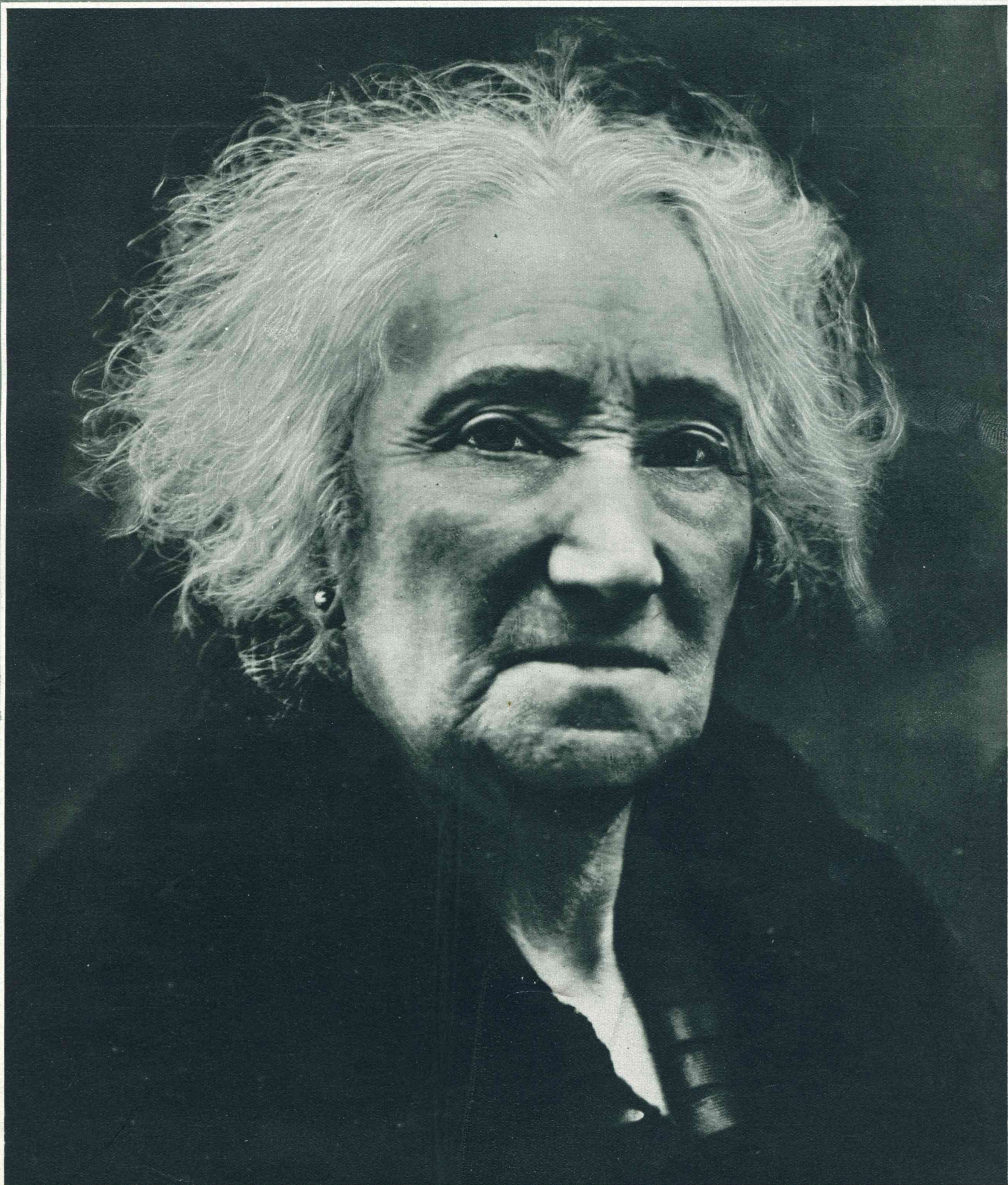
VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

AMSTERDAM

REDACTIE EN ADMINISTR.

N.Z. VOORBURG WAL 262

TEL. INT. 33170 GIRO 97946

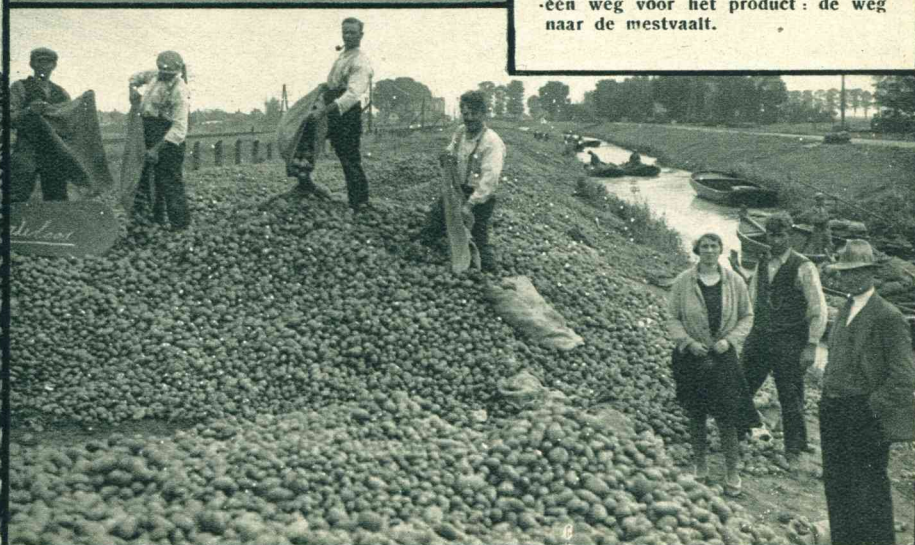
ESTHER DE BOER-VAN RIJK

een van de bekendste Nederlandsche actrices, die vooral in de drama's van Herman Heijermans triomfen vierde, viert Zaterdag haar 80sten verjaardag

Weggegegooid

Men praat over prijzenregeling, over-productie, maatregelen om de productie te beperken en daardoor een industrie of een tak van landbouw tegen totalen ondergang te beschermen, en de leek, die geen studie gemaakt heeft van economische vraagstukken, leest het en hoort het en wil het wel van de deskundigen aannemen, doch tenslotte blijft het voor hem een raadsel: dat in een tijd van crisis, van nood en armoede, voedsel op de mestvaalt wordt geworpen. In hun gelijkvormigheid geven deze foto's van de aardappelenvernietiging in De Streek (tussen Hoorn en Enkhuizen) een droevig beeld van het crisis-verschijnsel, dat voor ons maar al te bekend is geworden: geld en tijd en arbeid is er aan gegeven, men heeft berekend en gezorgd en gepeinsd — en als de tijd van den oogst is gekomen, bestaat er slechts één weg voor het product: de weg naar de mestvaalt.

UIT DE PROVINCIE

Overzicht van de groote jaarlijkse paardenmarkt, die Donderdag te Schagen werd gehouden.

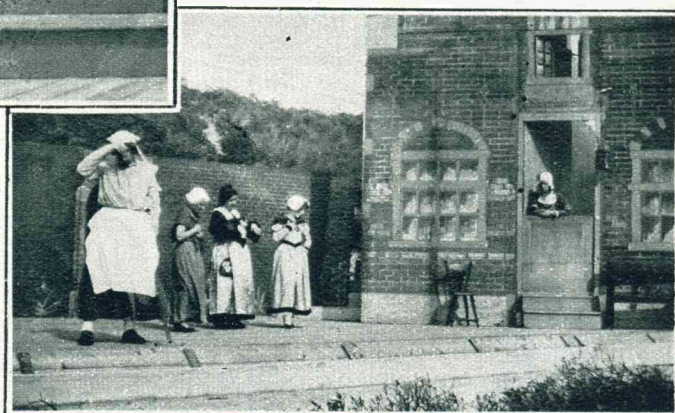
In het openluchttheater in het Kostverlorenpark te Zandvoort geeft het gezelschap van Anton Verheyen een reeks opvoeringen van de klucht „Jan-Klaasen”. Het huwelijksaanzoek (Bob v. Leersum en Tine Medema).

Nog een aardige scène uit hetzelfde stuk.

Te Zandvoort werd de Indische tentoonstelling der „Simavi” geopend door minister Slotemaker de Bruïne. Inlandsche dansers voerden op de speelplaats van de Wilhelminaschool eenige dansen uit.

In den Wieringermeerpolder worden met het oog op het toenemende toeristenverkeer richtingaanwijzers langs de wegen geplaatst.

De oeroude katoenboom in het koningspaleis op Pecites.

DE LAATSTE AFRIKAANSCH KONINKRIJKEN

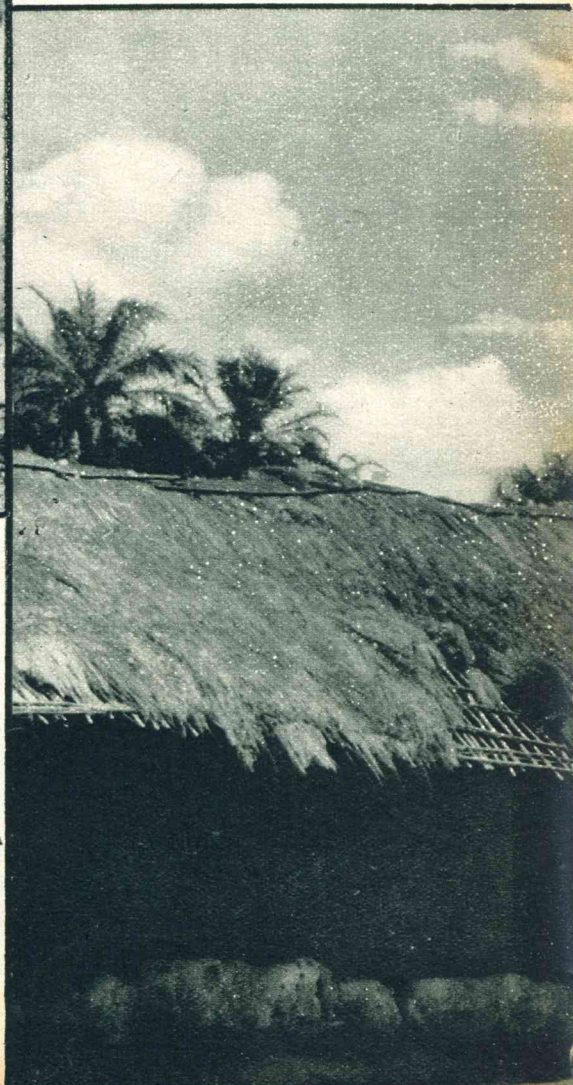

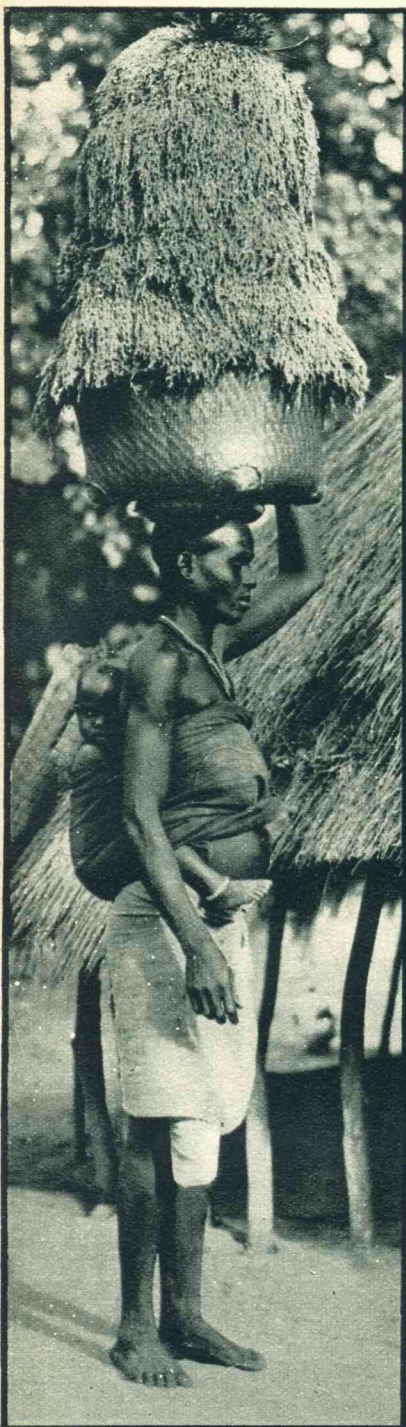
In den vorigen jaargang hebben wij in een drietal artikelen verhaald van de expeditie, welke door den bekenden Weenschen ontdekkingsreiziger dr. Hugo Bernatzik werd ondernomen naar de onbekende gebieden van Portugeesch Guinea aan de Westkust van het donkere werelddeel, Afrika. Tot de resultaten, welke zijn

Daar de Europeanen op de wanhopig strijdende koningen aan Afrika's Westkust geen overwinning konden behalen, verbonden zij zich met Mohammedanen. Dezen, uitgerust met machinegeweren, vernietigden den heftigen tegenstand der negerkoningen. Mamadu Sisze een der Mohammedaansche aanvoerders.

← Kassanga's, die voor hun koning een worsteldemonstratie geven.

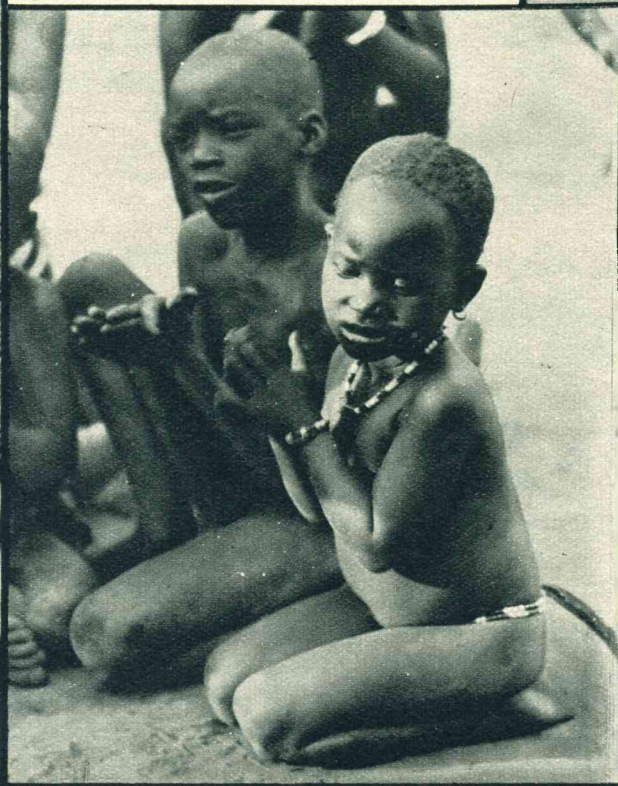
Het koningspaleis op Pecites. Het paleis bestaat uit verschillende gebouwen met uitzichttoren. In 't midden liggen drie binnenplaatsen 40 meter lang en 30 meter breed.

moeizame tochten door tot nu toe onbetreden streken opleverde, behoorde ook de ontdekking van de overblijfselen der Afrikaansche koninkrijken, welke eens geweldige machtfactoren waren, maar die thans grootendeels zijn verdwenen. Zelden treft men nog koningen van beteekenis aan, de meesten zijn geen heerscher meer in hun gebied, en zij roepen slechts flauwe herinneringen wakker aan de grootheid, die eens hun voorvaderen moeten hebben bezeten.

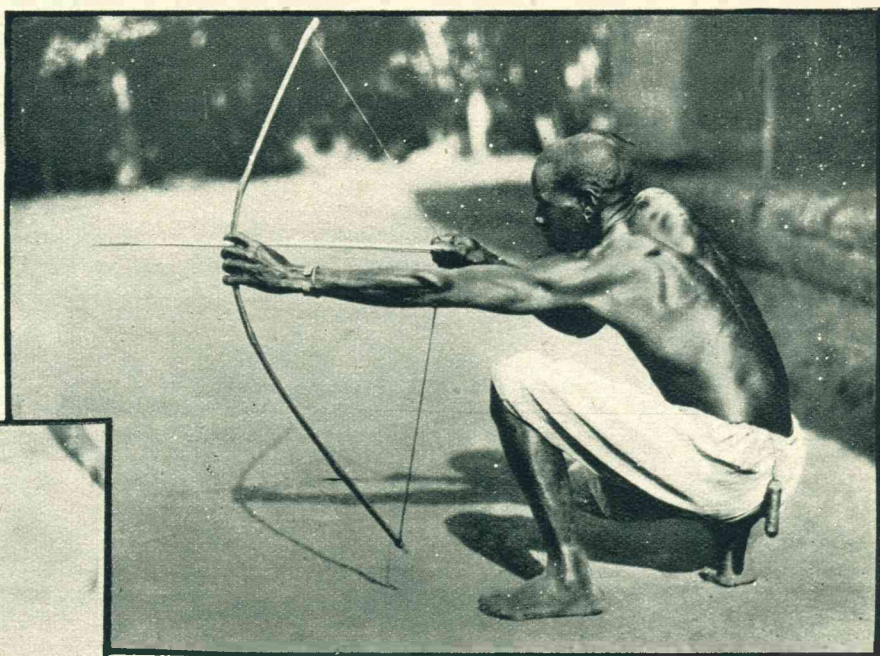
Op het eiland Pecites stootte de expeditie op een oud koningspaleis, dat door een voornaam heerscher werd bewoond.

Kassanga-kinderen.

Vrouwen uit het Kobianarijck. De last op het hoofd en het kind op den rug, zoo loopen de vrouwen iederen dag 10 K.M. naar de rijstvelden.

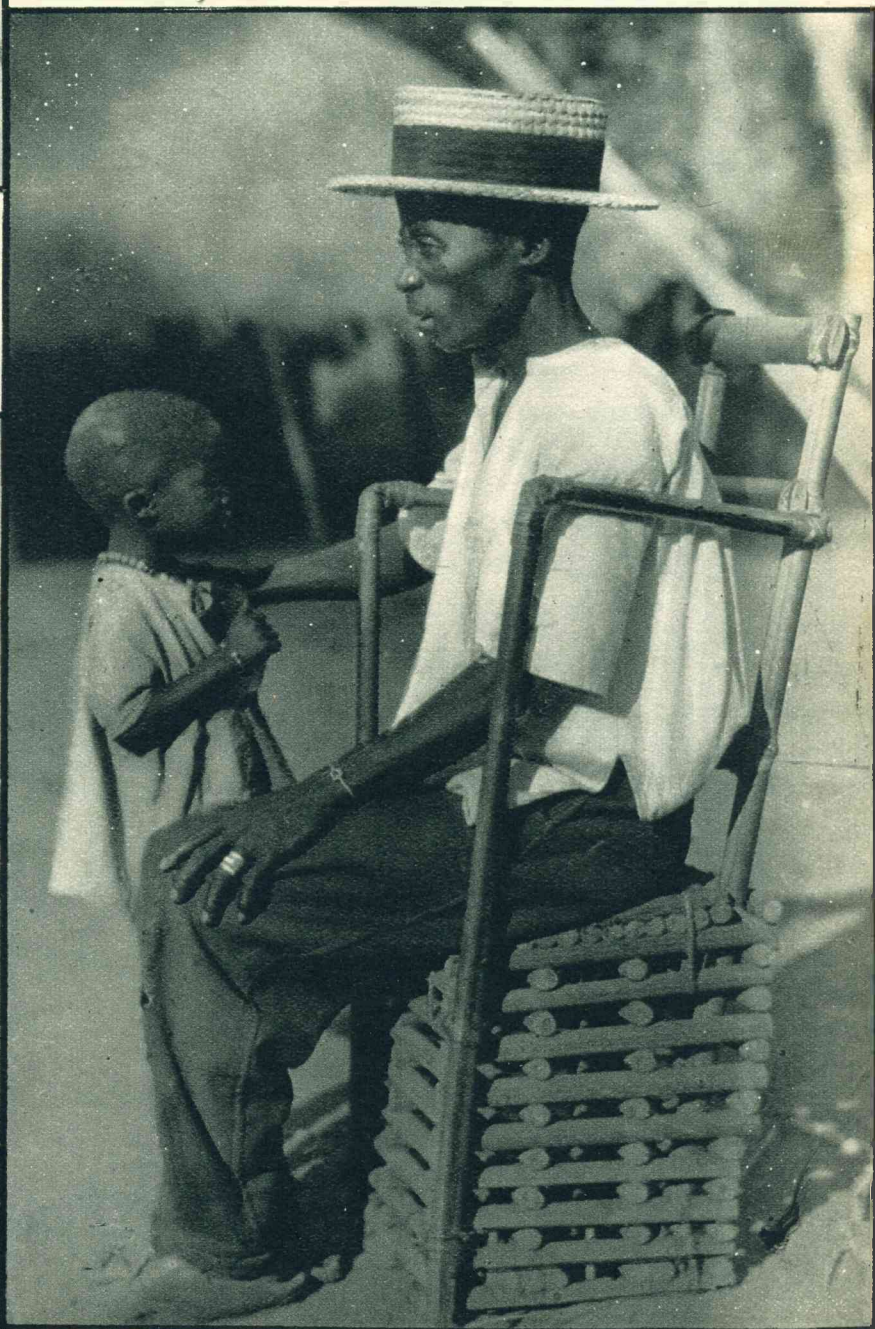
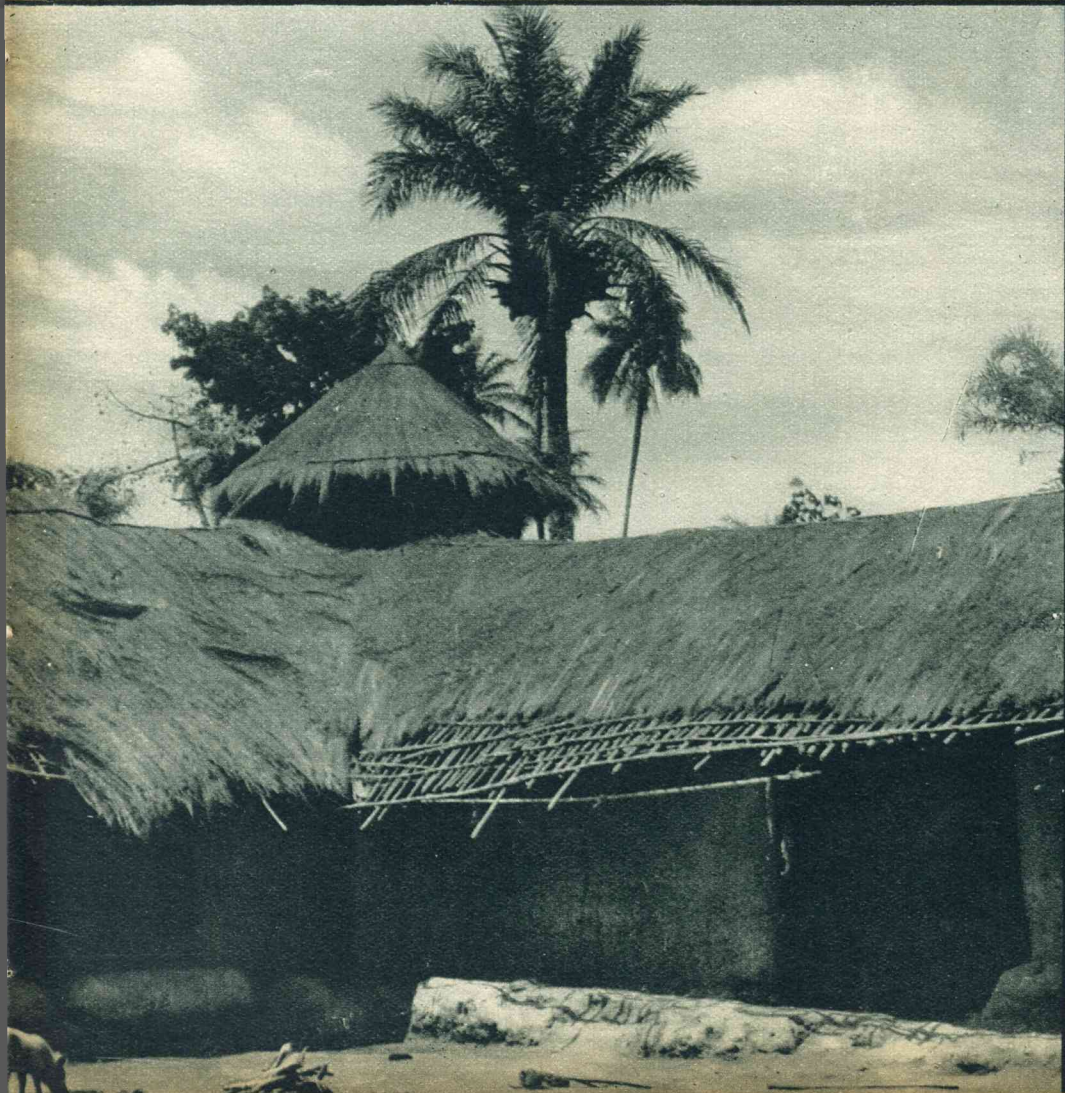
De laatste koning der Kassanga's.

Een krijger uit het Balanten-gebied.

Toen voor enkele jaren zijn voorgangerstierf, offerde men bij diens dood vier jonge meisjes, ten teken van zijn koninklijke waardigheid.

In tegenstelling tot dezen machtigen heerscher — een der weinigen van die er nog zijn — maakte de laatste koning der Kassanga's een bijna beklagenswaardigen indruk. Zijn volk van dertig duizend onderdanen stierf binnen twee honderd jaren uit. Thans behoren tot zijn land, waar hij niets meer te zeggen heeft, nog honderd zes en twintig mensen, welgeteld. Malaria, tuberculose en alcohol hebben zijn volk ten onder doen gaan.

Een overzicht van het aardige strand te Muiderberg.

Van Zaterdag 29 Juli tot 13 Augustus a.s. treden in Carré te Amsterdam de bekende Parijsche clowns, de Fratellini's, op. De drie gebroeders „in burger”....

VAN HIER EN DAAR

en „in werkpak”

Een geslaagd overzicht van 't zonnebad in „Bad-Zuid”, waar de Amsterdammers zich tijdens de heele dagen bruin lieten bakken.

VACANTIE

Abonné's, die „De Stad Amsterdam” aan hun vakantie-adres wenschen te ontvangen, kunnen dit aan ons kantoor of aan de bezorgers opgeven, met vermelding van tegenwoordig en vakantie-adres, terwijl de week-ab. voor iedere week 't ab.-geld van 12½ ct. gelieven bij te voegen. Tijdige opgave vooral gewenscht!!

Kan het griezeliger? Ja, er zouden twee van die gieren op de kist kunnen zitten.

De schijndooden bij hun nieuwe collega, gereed hun zoeten last te vervoeren, zoodra de bruidegom klaar is met het hartroerende afscheid.

DE WITTE DEMON

De geschiedenis van deze film is zoo geweldig fantastisch en griezelig, dat zij in de middeleeuwen geen slecht figuur zou hebben gemaakt. Een blik van den hypnotiseur en men is stijf als een plank; één druppel van zijn drankje en men is compleet schijndood. In dit laatste is genoemd heerschap een specialiteit, zoo zelfs, dat zijn heele huishouden wordt beredderd door schijndooden, die in zijn macht zijn. In echte doorkisten wordt de „waar” aan zijn luguber hol afgeleverd en men komt niet eerder achter 's mans smadelijk bedrijf, dan nadat een bruidje in de rij der schijndooden wordt opgenomen, en de bruidegom een felle jacht op de ontvoerde geliefde onderneemt. Want, om haar zoo maar te laten wegvooien, heeft hij natuurlijk niet al de kosten voor zijn huwelijk gemaakt. Aan het slot van het lied krijgt ieder wat hem toekomt, zoodat de te berge gerezen haren hun oorspronkelijken stand weer kunnen aannemen. Een voorproefje van hetgeen er in deze film van de United Artists te zien is, krijgt men, als men de hierbij afgebeelde foto's nauwkeurig bekijkt.

„S-l-a-a-p...
s-l-a-a-p!!!
Kssss!!!”

Langs steile wanden en ongelukkige trappen volgt de jonge man zijn halfdode vrouw.

De jubilarisse van de week

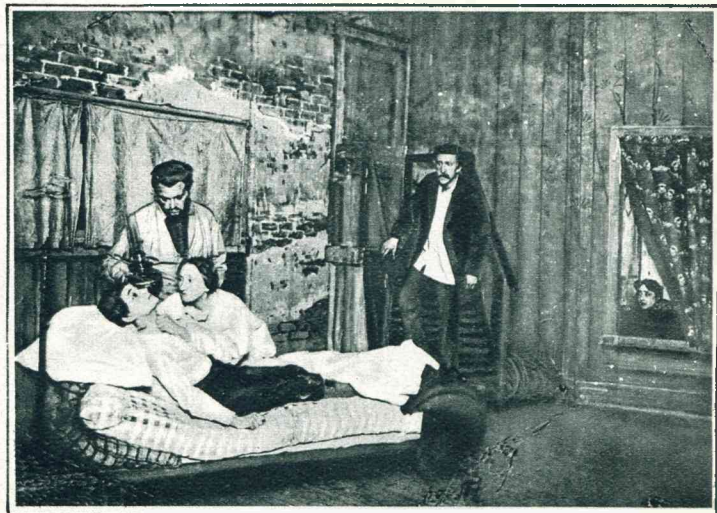
Als collectrice voor een liefdadig doel.

Wanneer mevrouw Esther de Boer- van Rijk, het publiek zegt bij voorkeur Kniertje, want dit is korter en het klinkt vertrouwd, een jubileum viert, dan stelt half Nederland, en zeker heel Amsterdam er belang in. Want Kniertje is een populaire persoonlijkheid in de hoofdstad, en niet alleen bij het première-publiek. Men kent haar uit de talloze opvoeringen, die Heyerman's geliefde stukken hebben beleefd en die voor de aanstaande feesteling even zoovele triomfen waren, vooral als Kniertje uit „Hoop van Zegen” is zij zoo bekend dat wij in die rol geen foto op deze pagina durven geven. Men kent haar van weldadigheidsfeesten, men kent haar van straatcollectes, men kent haar van „zien”. „Daar gaat Kniertje,” zeggen de mensen, als de krasse, vriendelijke oude dame, met de markante trekken en levendige oogen voorbijwandelt.

Tachtig jaar wordt Esther de Boer a.s. Zaterdag. Laten we haar er voorloepig nog twintig in goede gezondheid bij wenschen.

Haar prachtige creatie in „Eva Bonheur”.

Met Tilly Lus en Adriaan v.d. Horst in „Uitkomst”.

„De Meid”.

Mevrouw de Boer in „Ghetto”.

In de kleedkamer.

ERIK JAN HANUSSEN.

Het Mysterie-Hanussen

INLEIDING. De schrijver van de artikelenreeks „Het mysterie-Hanussen” is de psycholoog Dr. Thoma uit Berlijn, die door zijn redevoeringen en publicaties over telepathie, hypnose, helderziendheid, alsmede door zijn experimenten met verschillende betrouwbare media, een autoriteit op occultisch gebied mag worden genoemd. In Weenen en in Berlijn werd Dr. Thoma meerdere malen als getuige-deskundige door de rechtbank gehoord; hij was medehelper van de politie bij het ontraadselen van verschillende duistere zaken. Deze geleerde, die den beroemden onlangs vermoorden helderziende Erik Jan Hanussen goed heeft gekend en uit zijn mond vele levensbijzonderheden opteekende, heeft van dit bewogen bestaan ’n even interessant als sober en betrouwbaar verhaal geschreven, dat onze lezers ongetwijfeld boeien zal en door zijn inhoud, en door het feit, dat de persoon van Hanussen, tengevolge van den duisteren moord op hem gepleegd, den laatsten tijd weer veel besproken is.

Ergens in de nabijheid van Berlijn ligt tusschen dennestammen een armzalig „hoopje mensch”; de mond is in doodstrijd wijd opengesperd. Van ouders ontbreekt ieder spoor.

Dit is het doode lichaam van een man, die van het toppunt van roem en macht neerstortte in ellende en vergetelheid. Een avontuurlijk leven vond hier zijn treurig einde. In vervlogen jaren had ik vele uren met dezen mensch doorgebracht; ik heb de bijzonderheden van zijn leven, zijn goede en kwade eigenschappen nauwkeurig kunnen gadeslaan. Ik zal dan ook over hem schrijven, zooals hij werkelijk was, en zal zijn leven, gelijk ik dat leerde kennen en zooals hij het mij vertelde, in de juiste volgorde en zoo getrouw mogelijk weergeven. Een bijzonder mensch, zooals men er geen tweede spoedig zal ontmoeten, was hij zeker.

IK MAAK KENNIS MET HANUSSEN.

In 1917 bevond ik mij te Weenen. Op zekeren dag kreeg ik een uitnoodiging van het gerechtshof, om als getuige-deskundige in een zaak op te treden. Deze zaak was de volgende: Van een ingenieur had men den auto gestolen. Nadat alle nasporingen zonder resultaat waren gebleven, had de telepaath Erik Jan Hanussen, die op dat tijdstip heel Weenen door zijn openbare voordrachten in spanning hield, aangeboden om den wagen terecht te brengen door telepathie. Daarvoor verlangde hij een premie van

5000 kronen, die hem dan ook beloofd werd. Het gelukte Hanussen inderdaad den wagen te vinden. Maar nu stelde de bestolen ingenieur zich op het standpunt, dat dit alleen te danken was aan scherpzinnigheid en combinatievermogen en dat het goede resultaat niet langs buitenzinnelijken weg was verkregen. Hij wilde het volle premiebedrag dus niet betalen.

Zoo leerde ik Hanussen dan voor de eerste maal in de rechtszaal kennen. Ik vond het interessant, dezen man, over wien de Weensche kranten dagelijks uitvoerig schreven — want reeds toen verstond hij de kunst om rond zijn persoon een geheimzinnige en opwindende atmosfeer te scheppen — persoonlijk te ontmoeten. Hanussen was een flinke kerel met borstelige wenkbrauwen; hij had uiterlijk niets bijzonders; zijn gelaatstreken deden zijn bijzondere begaafdheid niet vermoeden. Hij stond daar in de zaal met de handen in de zakken — hetgeen de rechter hem eindelijk verbood. Dat was dus de Hanussen, die, als hij op het podium stond, een schier demonischen indruk op de massa maakte. Hier maakte hij den indruk van een eenvoudigen, een beetje onverschillig optredenden man. Maar een gemoedelijke kerel was hij heelemaal niet. Hij keek mij van terzijde aan (hij kon ontzettend scheel kijken), als wilde hij op mijn gezicht lezen hoe ik over hem zou oordeelen.

Ik verklaarde voor het gerecht, dat ik, om in het geschil een behoorlijke getuigenis te kunnen afleggen, het noodig vond zelf eerst met Hanussen een experiment te houden. Ik liet nu met toestemming van de rechtbank den volgende nacht een bepaalden automobiel door gefingeerde inbrekers van de eene garage naar de andere brengen, in een straat, die ik van te voren had opgegeven. Ik gaf de opdracht tot ’t terugvinden van den automobiel in een verzegelde enveloppe aan den president en verzocht Hanussen nu, door telepathie den auto op te sporen. Hanussen verklaarde zich aanstonds bereid om op zoek te gaan. Wij gingen in meerdere auto’s op weg. In den eersten wagen zat Hanussen, zich duidelijk concentreerend, naast den chauffeur. De officier van justitie, de president van het gerechtshof en ik hadden achter in den auto plaats genomen. De politie en de pers volgden ons. Hanussen leidde den rit. Wij reden kris kras door Weenen. Straat in, straat uit. Iedereen bleef staan om naar dit eerste experiment van „straattelepathie” te kijken. Hanussen scheen dit niet te bemerken, althans hinderde het hem niet. Twee uren gingen voorbij. Wij snelden door alle mogelijke straten, maar niet door de goede.

Plotseling verklaarde Hanussen, geheel uitgeput: „Ik kan er niet achter komen.”

Het gerechtshof verklaarde nu op grond van mijn getuigenis, dat Hanussen den auto van den ingenieur waarschijnlijk door zijn bijzondere opmerkingsgave moest hebben teruggevonden, maar niet door boven-zinnelijke krachten. De volle som werd hem dan ook niet betaald.

Ieder ander zou door zulk een uitspraak teleurgesteld zijn. Maar Hanussen gaf daags na de uitspraak een nieuwen voordrachtsavond. De zaal was berstens vol. (Telepathie was toen in Weenen „die grosze Mode“).

De telepathen Hermann en Rubini waren het gesprek van den dag geweest. Hanussen trachtte hen te overtreffen — en dat gelukte hem. Knal-roode plakaten met origineele foto's van Hanussen als wichelroedelooper in het Oostenrijksche leger trokken het publiek naar zijn bijeenkomsten.

Ik herinner mij nog als den dag van gisteren, hoe Hanussen den eersten directeur van de Oostenrijksche Credietbank in een volle zaal toeriep: „U bent heelemaal niet in staat te denken, mijnheer.“ En de geweldige verlies bleek van woede de zaal; natuurlijk onder het gelach van de tweeduizend menschen in wier bijzijn hem was toegevoegd, dat hij zich niet zoo kon concentreeren zooals Hanussen het verlangde.

Hanussen was toen reeds onbeschikt tegen iedereen, die als medewerker bij zijn telepathische experimenten mislukte.

Rang en persoon waren hem onverschillig. Hij sprak in de hofloge met Aartshertog Salvator even kortaf en bevelend als met den eenvoudigsten man van het schellinkje. Ik bevond mij als medewerker van een der Weensche bladen toevallig in de onmiddellijke nabijheid van de hofloge en ik moet nog dikwijls lachen om het verbaasde gezicht van Aartshertogin Blanka, toen Hanussen, zonder complimenten, haar handtas openrukte om een daarin verstopte naald te vinden.

Van dat bekende experiment met de verstopte naald kon hij nooit afstand doen. Later vroeg ik hem meermalen: „Hoe komt het toch, dat u in uw voordrachten zooveel tijd besteedt aan 't experiment met de weggestopte naald, dat toch al zoo oud is, en dat iedereen kent!? Waarom begint u niet direct met helderziendheid?“ En altijd antwoordde Hanussen: „Dit telepathische experiment zet bij mij den motor voor het helderzien aan. Ik moet mij eerst daarmee op temperatuur brengen, dan pas kan ik helderzien.“ Op het tijdstip van het proces echter wist Hanussen nog niets omtrent zijn vermogens als helderziende; hij trad slechts op als telepaath.

Eenigen tijd daarna trad ik zelf met een medium, dat ik „Mezulis“ noemde, in het openbaar op. Regeeringsraad Tartaniza, lid van het hoofdcommissariaat der Weensche politie, had zich belast met de controle over al mijn experimenten. Hanussen zat in het parket en volgde mijn pogingen, om met behulp van het medium, een Weensch meisje van twintig jaar, bepaalde misdaden tot klaarheid te brengen, met groote aandacht. Een commissaris der geheime recherche, die ook aanwezig was in de zaal, vroeg een verklaring over een in den afgelopen nacht gepleegden moord. Mijn medium begon in trance de moordsceene mede te deelen. Het raakte daarbij zoo overstuurd, dat ik het experiment moest onderbreken en het niet hervatte.

Enkele oogenblikken later liet Hanussen zich bij mij in de artistenkamer aandienen en verzocht mij den avond met hem te willen doorbrengen. Dien nacht leerde ik een geheel anderen Hanussen kennen: bescheiden, eenvoudig, leergierig. Ik moest hem al mijn ondervinding vertellen. Stil en nadenkend zat hij naast mij en zeide tenslotte: „Ik heb alles tot nu toe eigenlijk maar voor de grap gedaan, maar er schijnt toch wel een diepere beteekenis in te zitten. Gelooft u, dat ik ook helderziende begaafdheid bezit?“

„Dat weet ik niet. Naar mijn en anderer ervaring kan men slechts helderzien in trance-toestand, en niet op ieder gewenscht oogenblik. U zoudt uwe experimenten onder strenge, systematische controle moeten houden. Bijzondere begaafdheid heeft u in ieder geval.“

Hij bedankte mij en beloofde het te zullen doen. Maar jammer genoeg hield hij zijn belofte niet. Hij trok van stad tot stad, van land naar land, altijd met zijn sensationele reclame, altijd met dezelfde experimenten, altijd jagend op geld en zonder belangstelling en geduld voor wetenschappelijk onderzoek, zonder ook serieus zijn zeker ongewone eigenschappen te bestudeeren en te verdiepen.

EEN SCHANDAAL.

Ook bij zijn optreden als hypnotiseur, als hoedanig hij eveneens werkzaam was, was hij altijd op de eerste plaats bedacht op het uiterlijke effect. Zoo kon het niet uitblijven of de grenzen van den goeden smaak werden daarbij overschreden. Voor een hypnotischen avond in Weenen had hij weer bijzondere sensaties aangekondigd. En hij hield deze belofte ook. Dat het tot een schandaal komen moest, stond vast. Maar dat kon Hanussen niets schelen: „Hoe meer herrie, hoe beter“, oordeelde hij. De bewuste avond had een dramatisch verloop. Hanussen had een heer en dame, die hij eerst door massa-suggestie als bijzonder goede media had ontdekt, bij zich op het podium geroepen. Massa-suggestie bereikte hij altijd op dezelfde manier. Hij suggereerde dan het publiek: „Leg uwe handen in elkaar. Zoo. Wanneer ik tot drie geteld heb, kunt u uw handen niet meer van elkaar brengen.“ Wie op deze suggestie goed reageerde, werd verzocht op het podium plaats te nemen en uit dit kleine getal menschen zocht Hanussen dan de beste media uit, waarmede hij dan later de frappantste, soms tragi-komische hypnotische experimenten volbracht.

Toen, op zijn laatsten avond in Weenen, deed hij het volgende. Hij bracht eerst een heer onder hypnose en suggereerde hem: „Wanneer ik in de handen klap, ben je een hond, gaat op handen en voeten rondloopen en je begint te blaffen.“ Hij klapte in de handen, op hetzelfde oogenblik zonk de heer, het was een jonge student, op de knieën, kroop op handen en voeten over het podium, blafte aanhoudend. Onmiddellijk daarop suggereerde Hanussen een dame: „En u bent nu een kleine kat, en springt rond en roept miauw.“ Ook deze suggestie gelukte volkomen. Een gedeelte van het publiek had schik in

het geval. Maar vanzelfsprekend lieten zich de beide media, toen zij uit hun hypnose gewekt waren, en vernamen wat er gebeurd was, deze openlijke belediging niet welgevallen. Het kwam tot opgewonden scènes. Het publiek stormde naar het podium; sommigen waren voor, anderen tegen Hanussen; kortom, het was een echt Weensch schandaaltje. Na dezen avond begaf Hanussen zich op een voordrachten-tournée, want hypnose-avonden waren door de politie voortaan verboden.

Ik verloor hem voor langeren tijd uit het oog. Den algemeen gunstigen indruk van zijn optreden als telepaath had Hanussen in Weenen bedorven door zijn hypnose-avonden. Een heele schaar van hypnotiseurs probeerde na hem de publieke belangstelling te winnen en „zaken te doen“. Daaronder waren vele dilettanten, die de media in gevaar brachten. Ik hield in de gehoorzaal van de Weensche politie voor den toenmaligen hoofdcommissaris (later Bondskanselier) Schober een lezing over de gevaren, welke hypnotische voordrachten door leken met zich mee brachten en bereikte door een enkele demonstratie, dat de heer Schober opgewonden opsprong en riep: „U hebt gelijk, dr. Thoma, wij moeten het in het openbaar hypnotiseeren verbieden.“

Daarmede was de „hypnose-waanzin“, die heel Weenen scheen te hebben aangestoken, ook meteen geëindigd.

Van Hanussen hoorde men in langen tijd niets. Het heette, dat hij in het Oosten voor den een of anderen Pascha met de wichelroede naar waterbronnen zocht. Op zekeren dag echter kleefden op alle reclamezuilen biljetten: „Hanussen is er weer“.

HANUSSEN EN DE BOEIENKONING.

Op den eersten dag na het begin van zijn nieuwe voordrachtenreeks trof ik hem in café Payer, zijn stamkroeg, dat toen de plaats van samenkomen van vele kunstenaars en letterkundigen in Weenen was. Hij was erg moedeloos. De eerste voordrachtavond had niet het succes gebracht, dat hij er zich van had voorgesteld. Een oorzaak hiervan was, dat men zijn experimenten en lezingen al zoo dikwijls had gehoord, en een andere reden van mislukking was deze: Weenen had een nieuwe ster.

De man, die nu de lieveling van het publiek was, heette Sigmund Breitbart, en noemde zich den sterksten man ter wereld. Hij was door zijn imponeerend optreden in het Ronacher Variété het onderwerp van vele gesprekken en de Weeners waren gek met hem. En twee lievelingen tegelijk verdraagt een stad niet.

Breitbart wist op het podium de sterkste ijzeren staven rond te buigen, spijkers sloeg hij met de bloote hand diep in een plank en als slotstuk beet hij een ijzeren ketting stuk. Zijn tegenstanders, waaronder ook Hanussen,

Hanussen in zijn protserige werkkamer.

Hanussen op de voorplecht van het jacht, waarvan hij in de „vette jaren” eigenaar was.

verklaarden dit laatste nummer voor bedrog. Hanussen kwam opgewonden het café Payer binnen, liep aanstonds op mij toe en zei: „Let u eens op, doctor, ik zal dien Breitbart eens eventjes onmogelijk maken. Het is toch belachelijk, dat zoo iemand met een ordinairen truc heel Weenen in bewondering kan brengen.”

„Doet u dan aan telepathie zonder trucs?” vroeg ik, niet zonder ironie.

„n Oogenblik keek hij mij aan of hij mij levend op wilde eten, dan zei hij: „Maar hoe kunt u zoo iets zeggen, dr. Thoma! Ik werk toch altijd met vreemde personen, die ik te voren nooit heb gezien.”

Ik had toen nog niet de gelegenheid gehad, mij van de echtheid of onechtheid van zijn bewering te overtuigen — en zweeg dus.

Tot mijn niet geringe verbazing las ik eenige dagen later in de Weensche bladen een groote uitdaging van Hanussen aan S. Breitbart, den boeienkoning van Weenen. Hanussen was voor een hoog honorarium met de directie van het Apollo-theater, den grooten concurrent van 't Ronacher Variété, overeengekomen, de krachttoeren van Breitbart door een zwak Weensch jong meisje, Martha Farra, die hij zoogenaamd in trance zou brengen, te doen overtreffen.

Hanussen vertelde mij voor de voorstelling, waarin, naar zijr meening, de trucs van Breitbart bestonden.

Wanneer men een plank regelmatig met spijkers „beplant”, dan kan men zich daarop met den blooten rug neerleggen, zonder zich te bezeeren, en desnoods nog steenen op de borst leggen, als men zijn gewicht maar goed heeft verdeeld. Den truc van het doorbijten van een ijzeren ketting kende hij nog uit zijn tijd van jong variété-artist. Er bestaan bepaalde kettingen, zgn. knoopkettingen, die bij dezen truc worden gebruikt. De schakels kunnen door middel van een klein hefboompje gemakkelijk los gemaakt worden, waardoor de ketting uiteenvalt. Het komt er slechts op aan, den ketting op de juiste plaats tusschen de tanden te nemen, een ingespannen gezicht te trekken, en de juiste mimiek bij het „stukbijten” te gebruiken. Over deze trucs had Hanussen 'n jong, werkloos meisje ingelicht, hij gaf haar 'n echte tooneeljapon en de opvoering kon beginnen. Ik had van hem een logeplaats gekregen om de zaak zoo nauwkeurig mogelijk te kunnen bekijken. Vlak voor het scherm opging, zei hij nog tegen me: „U zult zien, zoo'n herrie hebt u nog niet beleefd.”

En het kwam dan ook tot een ongeloofelijke ruzie. Want de aanhangers van Breitbart, betaalden en onbetaalden, vulden de zes eerste rijen van het Apollo-theater. Toen Hanussen met het aardige, maar opvallend bleeke medium het tooneel betrad, ging er van verschillende kanten gefluit op. Maar zijn strijd lustige natuur was aan tegenslag en kabaal gewoon. Zijn scherpe, markante stem overwon gemakkelijk met één luid geroepen woord al de interrupties van zijn tegenstanders en deed de massa naar hem luisteren. Zoo ook nu. Hij verschaftte zich rust en begon, ondanks 't geschreeuw: „oplichter, bedrieger,” zijn program af te werken. En wat de reus Breitbart in een protsig gladiatorpakje had volbracht, deed nu een jong meisje, zoogenaamd door telepathie, hem na.

Er heerschte in de zaal een verbazende opwinding en na de voorstelling kwam het tusschen de voor- en tegenstanders tot een regelrechte kloppartij.

Den volgenden dag trof ik hem in zijn café, genoeiglijk grinnikend boven een stapel kranten. Ik kon mij niet weerhouden te zeggen:

„Hanussen, je bent de geniaalste bedrieger, dien ik ken.”

„Kijk, dr. Thoma, dat vind ik eerlijk van u. Dat gezegde doet me meer plezier dan heel de rest. Wanneer Breitbart een bedrieger is en daarmee zoveel geld verdient, waarom zou ik hem dan niet nadoen?”

Breitbart echter liet het gebeurde niet op zich zitten en het kwam dagelijks tot verwoede krantenpolemieken. Heel Weenen bemoeide zich er mee en het einde was, dat Hanussen, die Tsjecho-Slowaak was, als „lastige buitenlander” voor tien jaar het verblijf in Oostenrijk werd ontzegd. Hanussen kookte van woede; maar er bleef hem toch niets anders over, dan te vertrekken. Hij schoof 't gebeurde op den haat, dien de Weensche politie hem toe zou dragen daar hij een bankbiljettendief te pakken had weten te krijgen, die aan de politie ontglipt was. Maar lang treurde hij niet over zijn verbanning. Hij engageerde zijn medium voor 'n reis naar Boedapest, waar hij dezelfde „telepathische experimenten” hield.

HANUSSEN VIERT TRIOMFEN TE BERLIJN.

Nu verloor ik Hanussen voor meerdere jaren uit het oog. Ik hield intusschen voordrachten in Argentinië en Brazilië en vernam uit de kranten, dat hij te New-York met succes optrad. Toen ik in Europa was teruggekeerd, bemerkte ik, dat hij juist in Tsjecho-Slowakije, waar hij als helderziende optrad, wegens bedrog was aangeklaagd. Dit proces echter vestigde eerst goed Hanussen's roem als helderziende. Immers, hij werd vrijgesproken en in het vonnis werd zijn begaafdheid als helderziende erkend. Nu begon de periode van zijn triomf, welke in 1928 te Berlijn aanving. Hij was geen vriend van een bescheiden begin. Voor den eersten avond, waar hij als helderziende optrad, liet hij onmiddellijk plakaten aanplakken van het formaat, dat circussen gewoon zijn te gebruiken. Nu begon mij de man, met wien ik tot nu toe in geen ander dan oppervlakkig contact had gestaan, toch werkelijk te interesseeren. Want ik vond het toch nogal kras, dat iemand, die nooit anders dan telepathische kunststukjes had uitgehaald, in deze critische stad in het openbaar durfde optreden en zeggen: „Ik ben helderziende. Kom maar op en stel mij maar op de proef.”

Ik besloot op hem te letten en hem te controleeren zonder dat hij er erg in had. Als medewerker voor psychologische vraagstukken aan een Berlijnsch blad had ik een goede plaats en kon hem gade slaan, zonder dat hij mij zag. Dien eersten avond was de groote concertzaal niet heelemaal vol. Hanussen

had in Berlijn nog geen naam gemaakt. En ook in deze stad, gelijk overal elders, deed zich het merkwaardige verschijnsel voor, dat den eersten avond de zaal slechts half bezet, den volgenden echter totaal uitverkocht was. Want zijn optreden had iets fascinerends, zoodat iedere bezoeker mondeling reclame maakte. En het geheim hoe 'n man als hij in korten tijd tot twintig maal toe een groote concertzaal in Berlijn tot de uiterste hoeken wist vol te krijgen ligt hierin, dat de bezoekers steeds nieuwe aanhangers meebrachten en dan zelf weer terugkwamen, want de avonden van Hanussen bleven steeds interessant, omdat hij steeds met andere mensen experimenteerde.

Ik wil nu de indrukken van dien eersten avond te Berlijn weergeven, zooals ik ze toen ondervond. Het publiek bestond, gelijk altijd, uit een zeldzame mengeling van geleerden, blasé-typen, zeer vele dames, en niet behorende tot het soort, dat waarzeggers pleegt te bezoeken. De persmensen waren, voor Hanussen op het podium verscheen, reeds van verschillend gevoelen over hem. Evenzoo het publiek.

„Vertel mij nu maar niets, er bestaat geen helderziendheid.”

„Waarom zou die niet bestaan! Mijn moeder wist nauwkeurig den dag, waarop mijn broer gesneuveld is.”

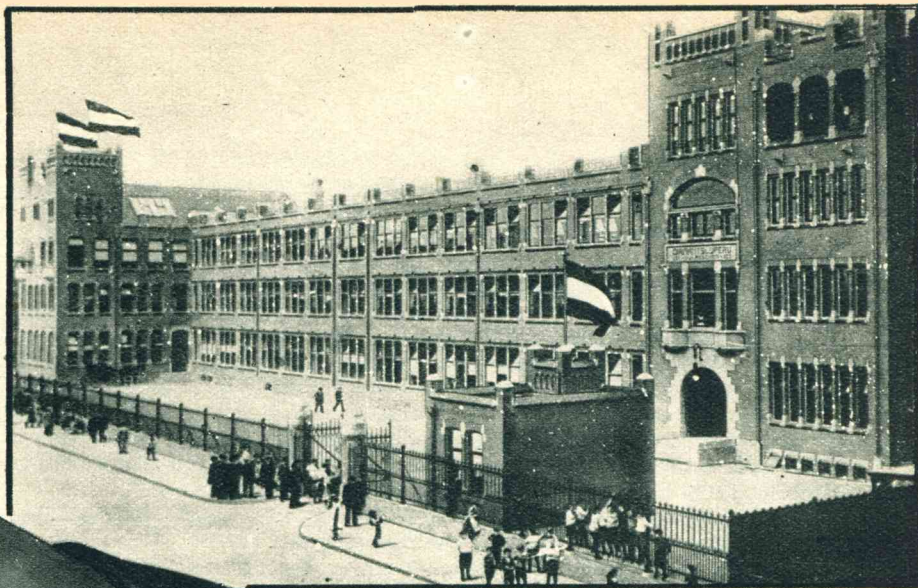
„Och, dat zijn uitzonderingsgevallen. Maar het kan toch niet bestaan, dat iemand geregeld iederen avond helderziende wordt.”

Zoo debatteerde men onderling.

Toen kwam Hanussen op. Eerst sprak hij geen woord, aldus de bestaande spanning op handige wijze nog verhoogend. Zijn groenachtige oogen, door de zware wenkbrauwen overschaduwd, richtten zich suggestief naar het midden der zaal. Zachtjes, maar duidelijk, begon hij te spreken: „Dames en heeren.” Meteen ontstond er rumoer op de achterste rijen. Als op een geheim commando stonden degenen, die goedkope plaatsen hadden, op, en renden naar voren om de betere, niet geheel gevulde rangen in te nemen. Hanussen glimlachte, en wachtte tot het weer rustig werd. „Dames en heeren. U weet allen wel, wat onder occultisme wordt verstaan. Ik zou het kunnen definieeren als die geestelijke krachten in ons, en hun mogelijkheden, welke wij met ons normaal verstand niet kunnen begrijpen en die toch aanwezig zijn en wier werking wij kunnen constateeren. De laatste jaren is de belangstelling in deze zaken gegroeid. En gelijk wij voor eenige jaren nog gelachen hebben om aethergolven en hun bestaan zelfs ontkenden, zoo glimlacht men nu om geestelijke golven, die van mensch tot mensch kunnen gaan. Maar die ook zullen blijken te bestaan. Ik wil vanavond deze stelling bewijzen en verzoek u slechts niet te gelooven, dat ik 'n soort van tovenaars ben. Ik ben geen wondermensch, maar ik beschik over bepaalde zielsvermogens, welke ik in mij heb versterkt; iets, waartoe u zelf ook misschien in staat zijt.”

(Wordt vervolgd)

De „Cullinan” (behoorende tot de Engelsche kroonjuweelen) — in glas. Deze steen is de grootste die ooit werd geslepen.

Het machtige gebouw van de diamantslijperij Asscher.

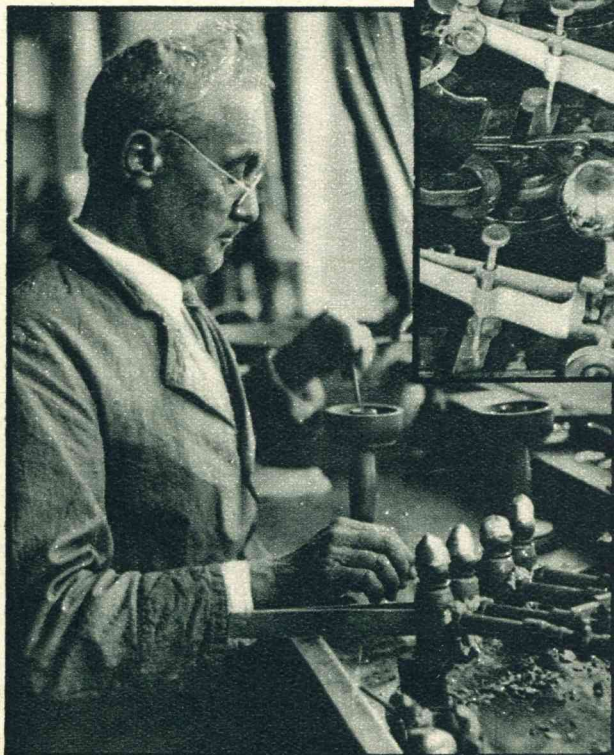
DE AMSTERDAMSCH *Diamant-industrie*

Van den diamanthandel is de hoofdstad van ons land sinds eeuwen het centrum. Niet alleen is er een Diamantbeurs, waar de handelaren in dit kostbare edelgesteente uit heel de wereld samen komen, er zijn ook tal van slijperijen in Amsterdam; er is een volledige diamantindustrie.

Het behoeft wel geen toelichting, dat het deze tak van nijverheid was, welke het eerst en het

← De diamant op de stalen slijpschijf.

Een dubbele rij diamantzagen. Door een arbeider worden 30 à 40 toestellen tegelijk bediend.

Het z.g.n. „verstellen”. De diamanten worden in den dop gezet, die warm is gemaakt. Daarna begint het eigenlijke slijpen.

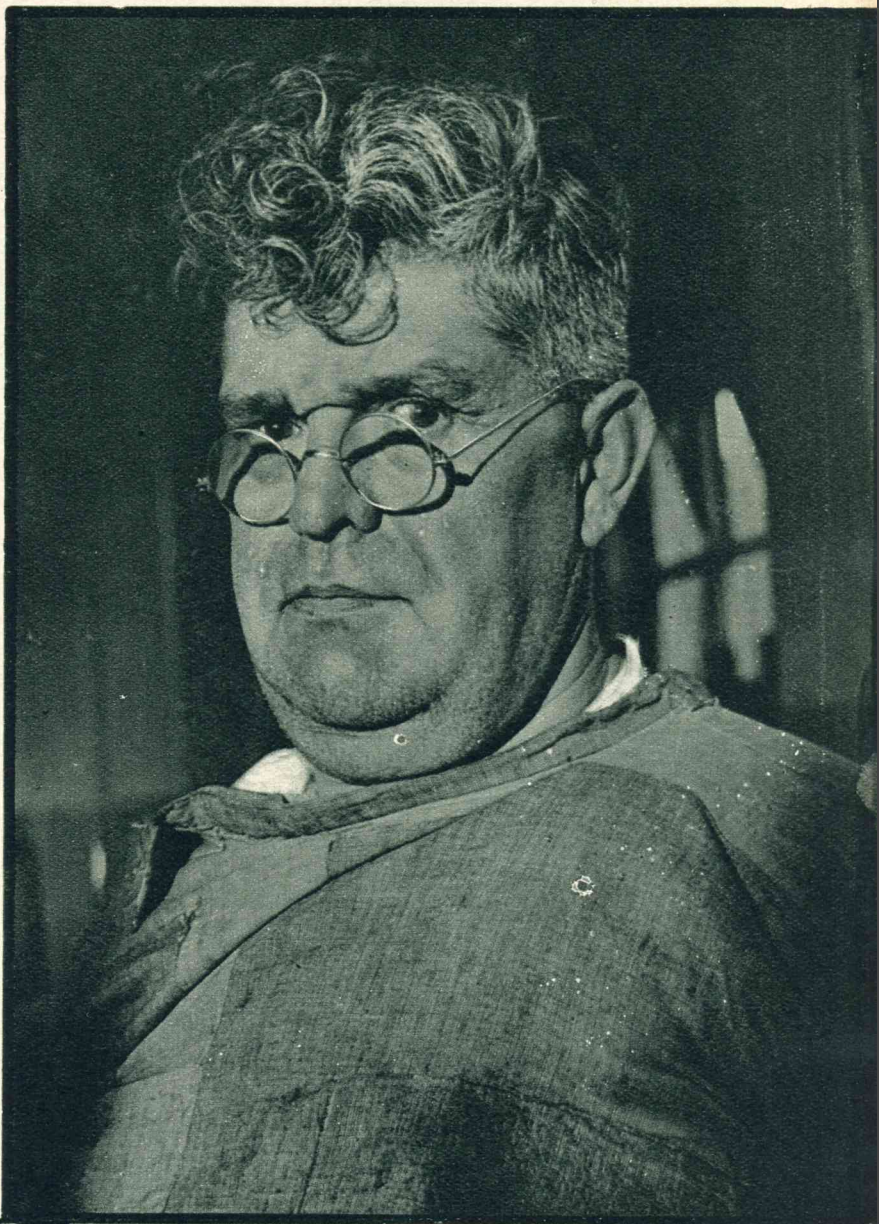
zwaarst werd getroffen door de economische crisis waaronder wij leven. De werkloosheid onder de diamantarbeiders is dan ook bijzonder groot en de handel is eveneens zeer slap. Voeg daarbij de concurrentie, welke men heeft te doorstaan van Belgische zijde, waar op het oogenblik 'n diamant-huis-industrie bloeit, dan kan men begrijpen, dat de toestand weinig rooskleurig is.

Toch durven wij thans de aandacht vragen voor

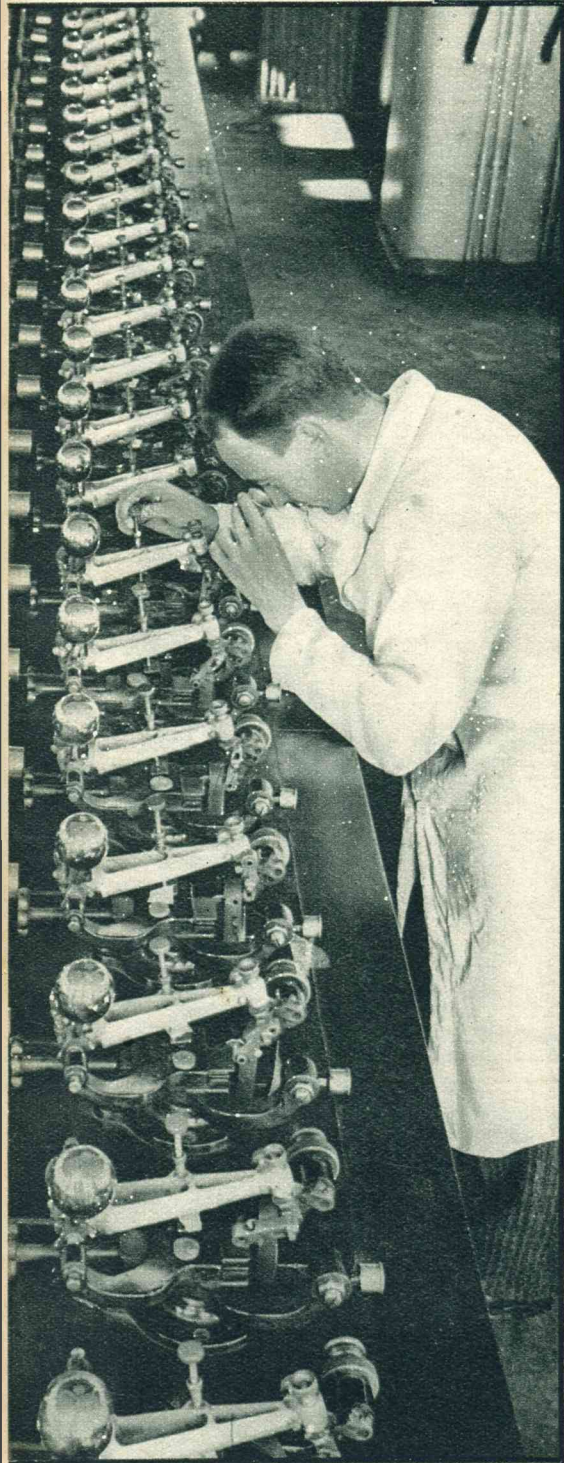

De onafgewerkte diamanten worden des avonds in 'n leeren foedraal gelegd en in de safe opgeborgen.

Er is een enorm verschil tusschen den diamant, zooals hij wordt gedolven en zooals hij wordt afgeleverd. „Versch uit de mijn” mist hij den edelen glans en het donkere vuur, dat hem doet gloeien, nadat hij alle behandelingen heeft ondergaan, welke de mensch toepaste om zijn schoonheid te verhoogen. De ruwe diamant wordt in twee of meerdere deelen gekloofd en ieder stuk ondergaat een aparte bewerking. Dat dit klooven een bijzonder groot vakmanschap vereischt, spreekt vanzelf. Het zagen, dat men een diamant soms doet, geschiedt door middel van een draaischijf zonder tanden, die drie- tot vierduizend omwentelingen per minuut maakt. Het duurt soms dagen voor de gewenschte gleuf is tot stand gekomen. Alvorens de diamant gepolijst wordt, komt hij in de modeleer-

In 'n veertigjarigen diensttijd gingen voor miljoenen door zijn handen.

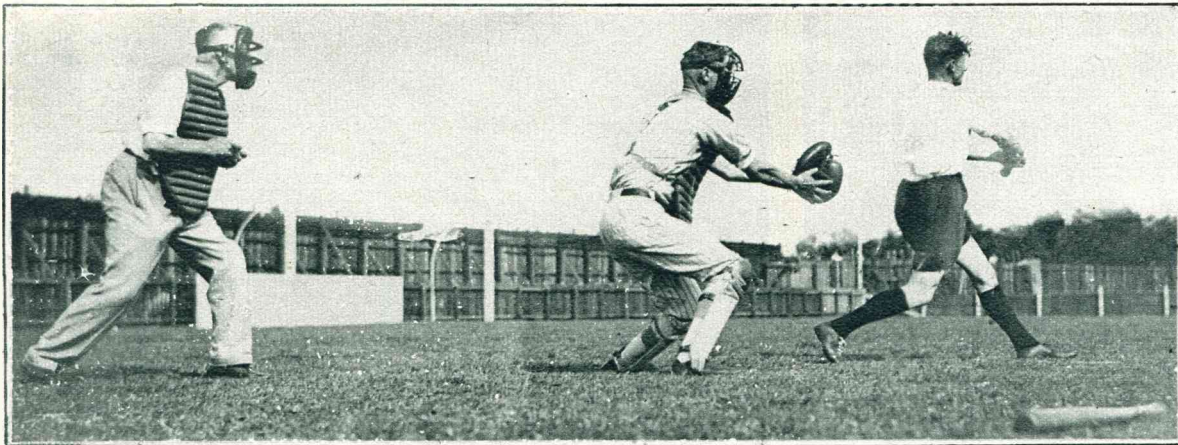
de serie foto's op deze pagina's, en haar belangwekkend noemen, daar zij een volledig beeld geeft van de bewerking, die een ruwe diamant ondergaat alvorens hij geschikt is om als sieraad te dienen, of om aangewend te worden op andere wijze, b.v. bij glasbewerking, bij boringen e.a. De opnamen werden gemaakt in de wereldbekende en modern geoutilleerde slijperij van de firma Asscher te Amsterdam en het is de eerste maal, dat toestemming werd gegeven het bedrijf in beeld te brengen.

machine, waarin hij zijn van te voren bepaalde vorm krijgt. Het polijsten is welhaast de voornaamste en moeilijkste bewerking, die de kostbare steen ondergaat. De te polijsten diamant komt onder een metalen dopje en ondergaat op het slijp-toestel een zoodanige behandeling, dat telkens een ander deel wordt bijgeslepen, zoodat hij tenslotte de van vele facetten schitterende steen is geworden, waarvan het bezit zoo benijdenswaardig schijnt.

Deze, voor vakmensen ongetwijfeld primitieve en onvolledige uiteenzetting van de bewerking, welke een diamant ondergaat, wil slechts dienen om eenig idee te geven van de zorg en kunde, die worden vereischt om een steen af te leveren in den staat, waarin hij het mooist is, en waarin hij onze bewondering wekt. Het diamantslijpen behoort zeker tot die ambachten, welke, behalve schoonheidszin, ook kalme en durf vereischen. Want het is voor een waarde aan miljoenen, welke gaat door de handen van de bekwaame vakmensen, die de Amsterdamsche diamantbewerkers sinds onheuglijke tijden zijn.

Overzicht van 'n deel der diamantslijperij.

Te Haarlem is Zondag een honkbalwedstrijd tusschen de vertegenwoordigende elstallen van Amsterdam en Haarlem gespeeld, welken de hoofdstedelingen met flink verschil wonnen. Kiekje uit den strijd. Aan slag Veenhof (Haarlem), achtervanger Bakker (Amsterdam), scheidsrechter de heer Bleesing, eveneens met masker.

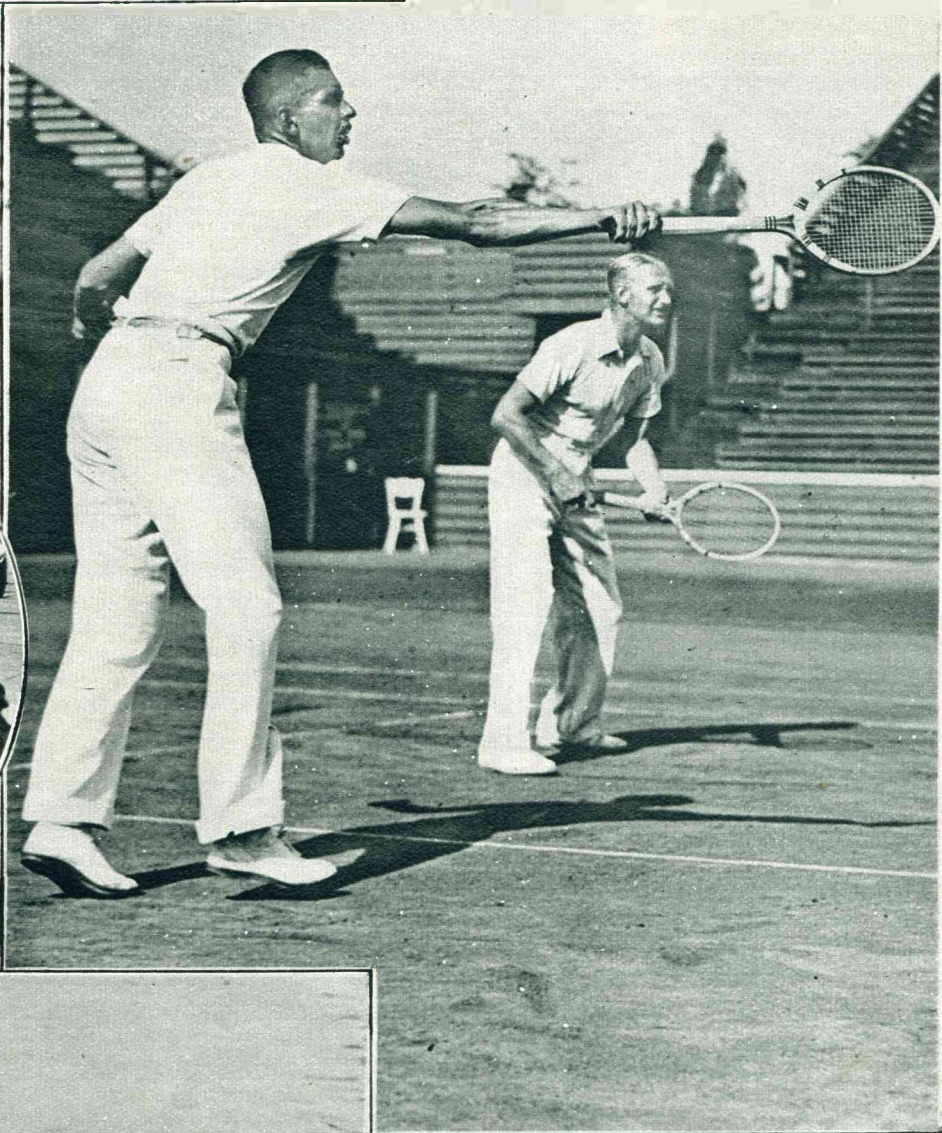
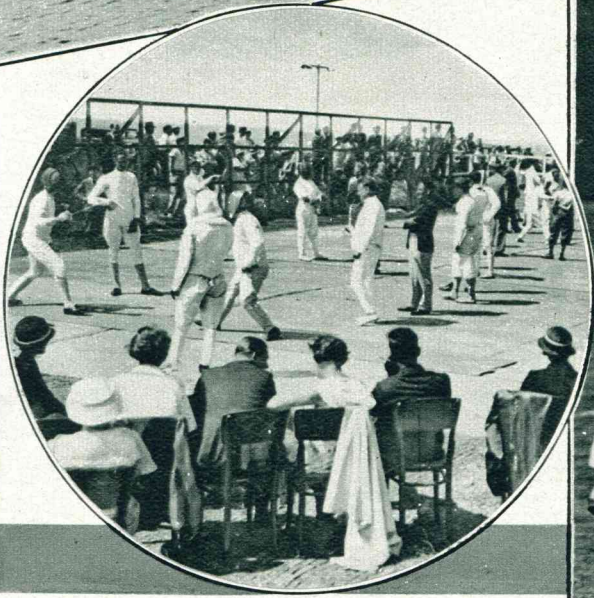
Op het tennistournooi van D. D. V. wonnen Karsten (voor) en Timmer het heeredubbelspel. Op onze kiek ziel men het sterkste tweetal in actie.

SPORT VAN DE WEEK

De nationale roei-kampioenschappen te Sloten. Kiekje uit de finale acht-riemgiekken tusschen Njord (winnaar voor) en Nereus.

Te Zandvoort zijn Zondag de jaarlijksche schermwedstrijden om den Javabeker gehouden. Overzicht tijdens eenige partijen.

De roeikampioenschappen te Sloten. Het skiffnummer werd gewonnen door den Spaarneman Tj. de Vries, die onze fotograaf na zijn overwinning kieke.

Berger's meester. Een welgeslaagde caricatuur van den Amerikaanschen neger Metcalfe, die Berger in Stockholm tweemaal klopte.

Vóór het zonnebad

eerst de huid inwrijven met „Zij“-crème of „Zij“-olie.

Dat voorkomt zonnebrand en Uw huid wordt tevens prachtig gebruind.

In prijzen van 20-75 cent.

„Zij“CRÈME of „Zij“OLIE

Nieuw middel tegen
ontsierende
HAARGROEI

Groote
uitvinding
van een
Engelsch
geleerde

Elke man heeft een afkeer van overtollig haar. Geen dame, die daar last van heeft, kan aantrekkelijk zijn. Thans kunt U in 3 minuten voor altijd van den last van overtollig haar af zijn en zachte, blanke armen krijgen zonder een spoor van haargroei. Geen pijnlijke elektrische naalden meer — ook geen scheermes, waardoor het haar nog dichter gaat groeien. Wenlo-Wit, de wonderbaarlijke nieuwe uitvinding van een Engelsch scheikundige, lost de keratine in het haar en de haarwortels op. Het haar valt uit als bij tooverslag. Wenlo-Wit is thans verwerkt in de nieuwe WitteVieto — een wittecrème, gegarandeerd 100% zuiver. Evengemakkelijk te gebruiken als gelaatscrème en heerlijk geparfumeerd. Let op de woorden Nieuwe WitteVieto op het etiket. In tuben van f 0.75 en groote tuben à f 1.25 bij drogisten, kappers en parfum-zaken. **GRATIS:** Door een speciale overeenkomst met de fabrikanten kan elke lezeres een monster Nieuwe WitteVieto (met Wenlo-Wit) ontvangen na inzending van 5 postzegels à 5 ct. voor porto, verpakking etc. aan de Dae Health Laboratories (Afd. P 2), Den Haag.

INDIEN GIJ
WILT VERKOOPEN
DAN MOET UW
ARTIKEL BEKEND
ZIJN.

HET MIDDEL
— OM BEKEND TE
WORDEN EN TE
BLIJVEN IS
ADVERTEEREN

Showroom: Amsterdam, Overtoom 73

Bezoekt
**OUWEHAND'S
DIERENDPARK**
Rhenen
op den Grebbeberg

REGENBOOG

Vraagt GRATIS onze monstercollectie aan, bevattende 800 kleuren in o.a. Zephir-, Parel-, Shelland-, Sport-, Gezondheids-WOL enz. voor kousen, sokken, jumpers, babykleertjes, badpakken enz. vanaf 11 ct. per 50 gram
Direct van fabriek aan particulier
N.V. Amsterdamsch Verzendhuis van Garens, Heerengracht 154 b, A'dam C.

Kon haar handen niet opbeuren

Wanhopig door reumatiek
Doet nu weer zelf de huishouding!

Tien maanden lang leed deze vrouw. Tien maanden lang worstelde zij om haar reumatiek te overwinnen. En toch, toen zij eenmaal het juiste middel had gevonden, hoefde zij niet lang meer op het succes te wachten. Gedurende zes weken „de dagelijksche dosis“ Kruschen Salts en haar strijd was gewonnen. Een „ongelooflijk wonder“ noemt zij het. Zij schrijft: „Ongeveer 12 maanden geleden kreeg ik een aanval van reumatiek en wel zoo kwaadaardig, dat ik er door misvormd werd. En ik was nog maar 32 jaar. Tien maanden lang probeerde ik van alles en ik werd beschouwd als een hopeloos geval. Soms kon ik dagenlang mijn handen niet tot mijn hoofd opbeuren. Toen dacht ik aan Kruschen Salts. Een ongelooflijk wonder! In zes weken tijd was ik in staat mijn huishouding weer zelf te doen en voor mijn kinderen te zorgen. Ik heb nooit meer eenige teekenen van een terugkomen der reumatiek bemerkt. Mevr. M.“

De werking van „de kleine dagelijksche dosis“ Kruschen Salts is even eenvoudig als doeltreffend. De verschillende zouten in Kruschen

drijven zacht de opgehoopte afvalstoffen en urinezuur, die Uw pijn veroorzaken, langs den natuurlijke weg uit het lichaam. De pijn verminderen, de stijve gewrichten worden weer lenig, gezwollen verdwijnen. Indien U trouw blijft aan de kleine dagelijksche dosis Kruschen zullen de afvoer-organen tot regelmatig functioneeren aangespoord worden, zodat het lichaam inwendig schoon blijft. Zodoende krijgt het kwaadaardig urinezuur geen kans meer zich ooit weer op te hoopen. U blijft vrij van reumatiek.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon en wordt gefabriceerd in Engeland door de Fa. E. Griffiths Hughes Ltd., sinds 1756 te Manchester gevestigd. Stralende gezondheid voor 1 cent per dag. Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209, Amsterdam-C.

Beroemde
Bouillon-
Blokje met
Bekende
Blauwe
Bandje.
2 Cent

Alleenverkoop voor Nederland en Koloniën:
A. J. ten Hope's Handel Maatschappij N.V.
Rotterdam

Slanke Vrouwen in de Badplaats

In de Badplaats

Dit jaar zijn hier meer slanke vrouwen dan vroeger, maar dank zij de Facil-Pastilles maken ook wij hierbij een heel goed figuur! Toch moeten wij oppassen, want het eten is hier heerlijk dit jaar, daarom verzoeken wij U ons ieder per omgaande nog een buis Facil toe te zenden.

Hoogachtend, Z. C. & L. F.

Facil is verkrijgbaar in Apotheken en Drogisterijen à f 3.— per buis van 100 pastilles voor een vermageringskuur van 3 weken.

Aambeien

Vraagt Uwen apotheker of drogist uitsluitend naar 't sedert 25 jaar onovertroffen preparaat:

GOEDECHE
Anusol

In roode doosjes met loodje.

Al het andere wijze men af.

Prijs per doos f 1.25 en f 2.—

Gen.-Vertegenwoordiger voor Nederland:

OSKAR KOCH

Valeriusstraat 36, Amsterdam — Tel. 26496

Op 't beetst van den Zomer

etst van den Zomermiddag

VROUWEN- LEVEN

GEBREIDE MEISJESJURK

Dit jurkje is gebreid van gespikkelde Curlew-wol en gegarneerd met White Heather Fingering-wol. Wanneer men zóó werkt dat er — uitgestreken — 6 steken komen op $2\frac{1}{2}$ c.M., dan wordt deze jurk, van den schouder gemeten, 65 c.M. lang; de wijde, onder de armen gemeten, wordt dan 70 c.M.

De voorkant. Men begint, met de gespikkelde wol, aan den onderkant, waarvoor men 240 st. opzet.

1ste toer: 2 r.; verder: 1 aver., 1 r. Dezen toer 3 keer herhalen.

5de toer: rechts.

6de en volgende even toeren: 1 r., aver. tot den laatsten st., 1 r.

7de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 81 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 81 r., 2 st. samenbr., 23 r. Het recht samenbreien doet men in den achterkant der steken.

9de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 79 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 79 r., 2 st. samenbr., 23 r.

11de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 77 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 77 r., 2 st. samenbr., 23 r.

13de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 75 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 75 r., 2 st. samenbr., 23 r.

15de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 73 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 73 r., 2 st. samenbr., 23 r.

17de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 71 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 71 r., 2 st. samenbr., 23 r.

19de toer: 23 r., 2 st. samenbr., 69 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 69 r., 2 st. samenbr., 23 r.

21ste toer: 23 r., 2 st. samenbr., 67 r., 2 st. samenbr., 24 r., 2 st. samenbr., 67 r., 2 st. samenbr., 23 r.

Zoo gaat men door tot men in den 87sten toer, in plaats van 67 nog slechts 1 steek over houdt tusschen de beide minderingen aan weerskanten.

Den 89sten toer breit men aldus: 23 r., 3 st. samenbr., 24 r., 3 st. samenbr., 23 r.

90ste toer: 1 r., aver. tot den laatsten st., 1 r.

Dan vervolgt men voor het lijfje:

**1ste toer: 1 r., in den volgende st. 1 st. meerderen, r. tot de laatste 3 st., 1 st. meerderen in den volgende st., 2 r.

2de toer: 1 r., aver. tot den laatsten st., 1 r.

3de toer: rechts.

Den 2den en 3den toer herhaalt men 7 keer en vervolgens den 2den toer 1 keer. **

Van ** tot ** dan nog 2 keer herhalen.

Dan kant men, bij het begin van de eerstvolgende 2 naalden, 4 st. af voor de armsgaten en men vervolgt aldus:

1ste toer: 1 r., 2 samenbr., 26 r. Dan begint men met de effen Fingering-wol, waarmee men 12 st. breit voor het vestje en vervolgens weer, met gespikkelde wol, 26 r., 2 samenbr., 1 r.

2de toer: 1 r., 26 aver. met gespikkelde wol, 14 aver. met effen wol, 26 aver., 1 r. met gespikkelde wol.

3de toer: 1 r., 2 samenbr., 23 r. gespikkeld, 16 effen, 23 r., 2 samenbr., 1 r. gespikkeld.

4de toer: 1 r., 23 aver. gespikkeld, 18 effen, 23 aver., 1 r. gespikkeld.

5de toer: 1 r., 2 samenbr., 20 r. gespikkeld, 20 effen, 20 r., 2 samenbr., 1 r. gespikkeld.

6de toer: 1 r., 20 aver. gespikkeld, 22 effen, 20 aver., 1 r. gespikkeld.

7de toer: 1 r., 2 samenbr., 17 r. gespikkeld, 24 effen, 17 r., 2 samenbr., 1 r. gespikkeld.

8ste toer: 1 r., 17 aver. gespikkeld, 26 effen, 17 aver., 1 r. gespikkeld.

9de toer: 1 r., 2 samenbr., 14 r. gespikkeld, 28 effen, 14 r., 2 samenbr., 1 r. gespikkeld.

10de toer: 1 r., 15 aver. gespikkeld, 28 effen, 15 aver., 1 r. gespikkeld.

Een mooie gebreide meisjesjurk.
(Model Patons en Baldwin.)

11de toer: 16 r. gespikkeld, 28 effen, 16 gespikkeld.

Den 10den en den 11den toer 9 keer herhalen.

30ste toer: 1 r., 15 aver. gespikkeld, 2 aver., 24 r., 2 aver. effen, 15 aver., 1 r. gespikkeld.

31ste toer: 16 gespikkeld, 28 effen, 16 gespikkeld.

32ste toer: 1 r., 15 aver. gespikkeld, 2 aver., 2 r. effen, 20 steken afkanten voor den hals, 2 r., 2 aver. effen, 15 aver., 1 r. gespikkeld.

Op de laatste 20 st. werkt men nu voor den schouder als volgt:

1ste toer: r. tot de laatste 4 st. gespikkeld, 2 samenbr., 2 r. effen.

2de toer: 2 r., 1 aver. effen, dan aver. tot den laatsten st. en 1 r. gespikkeld.

3de toer: rechts tot de laatste 3 st. gespikkeld, 2 samenbr., 1 r. effen. Dan schuint men af voor den schouder:

1ste toer: 2 effen, gespikkeld tot de laatste 6 st. Omkeeren.

2de toer: r. tot de laatste 2 st. gespikkeld, 2 effen.

3de toer: 2 effen, aver. tot de laatste 12 st. gespikkeld, omkeeren.

4de toer: r. tot de laatste 2 st. gespikkeld, 2 effen. Afkanten.

Dan breit men den 2den schouder op dezelfde wijze.

De achterkant. Ook hiervoor worden 240 st. opgezet. Men breit precies eender als bij het voorstuk tot en met de mindering voor de armsgaten. Daarna mindert men, om den anderen toer, aan weerskanten van de naald 1 st., tot er nog 60 st. overblijven.

Men breit dan door, zonder minderen, tot het armsgat even hoog is als bij het voorpand, eindigend met 'n aver. toer.

Het afschuinen voor de schouders doet men als volgt:

1ste toer: r. breien tot de laatste 6 st., omkeeren.

2de toer: aver. breien tot de laatste 6 st., omkeeren.

3de toer: r. tot de laatste 12 st., omkeeren.

4de toer: aver. tot de laatste 12 st., omkeeren.

5de toer: r. tot de laatste 18 st., omkeeren.

6de toer: 24 r., omkeeren.

7de toer: r. tot aan het einde. Afkanten.

De mouwtjes. Met gespikkelde wol 24 st. opzetten. Men breit r. aan den rechter en aver. aan den linker kant; aan het einde van elken toer worden 2 st. bij opgezet, tot er 54 steken op de naald zijn.

Dan breit men 6 toeren. In den daaropvolgenden toer breit men, aan weerskanten van de naald, 2 st. samen. 3 toeren overbreien. Volgende toer *6 r., 2 samenbr. Van * herhalen tot de laatste 4 st., 4 r. Dan breit men 7 toeren 1 r., 1 aver. Vervolgens breekt men de gespikkelde wol af en met effen wol breit men nog 5 toeren r., waarna men afkant.

Het 2de mouwtje wordt precies eender gebreid.

De strook. Voor het strookje rondom het vest zet men 154 steken op met gespikkelde wol. Men breit 6 toeren 1 r., 1 aver., breekt dan den draad af en breit nog 5 toeren rechts met effen wol, waarna men het strookje afkant.

De ceintuur breit men met gespikkelde wol. 12 st. opzetten. Men breit 1 r., 1 aver., tot men 60 c.M. heeft. Dan breit men 'n knoopsgat. 6 st. 1 r., 1 aver., draad omslaan, 2 st. samenbr., 4 st. 1 aver., 1 r. Dan breit men 9 toeren 1 r., 1 aver., en in den daaropvolgenden toer breit men weer 'n knoopsgat. Nu breit men, om den anderen toer, aan weerskanten van de naald, 2 st. samen, tot er nog 2 st. overblijven, die men afkant.

Men strijkt het breiwerk onder 'n vochtigen doek, naait de schouderaden dicht tot op ongeveer $2\frac{1}{2}$ c.M. van den hals af, naait de mouwtjes in en de zijaden dicht. Op de schouders naait men 'n paar knoopjes en bijpassende lusjes voor de sluiting. De strook rondom het vestje wordt opgenaaid en het vestje versierd met 3 knoopjes. Op de ceintuur worden 2 knoopjes genaaid voor de knoopsgaten, die men even omwerkt.

Zoo men wil kan men langs het halsje nog 'n toertje vaste st. haken met effen wol.

THÉRÈSE.

Beneden haar stand

DOOR BEATRICE BURTON MORGAN

Zoo luidt de titel van onzen nieuwen roman. Ziehier een greep uit het werkelijke, alledaagsche leven. Of komt het niet herhaaldelijk voor dat een jong, knap en lief meisje voor de keus gesteld wordt om of de ingeving van haar hart te volgen en de zijde te kiezen van een jongeman, die haar wel liefde, veel liefde geven kan maar verder geen beschikking heeft over geld en aardse goederen of te luisteren naar de lokstem van een aanbieder die haar alles verschaffen kan wat met geld te koop is maar wiens liefde zij volstrekt niet beantwoorden kan? Naar welken kant zal dan tenslotte de weegschaal overslaan? De keuze, waarvoor de heldin in dit boek gesteld wordt, is des te moeilijker nu de omstandigheden waarin hare familie verkeert het voor deze veel verkieselijker doen zijn dat zij zich in den echt verbinden laat met den jongen bankier, die als reddende engel uit financiële moeilijkheden met juichkreten zal worden binnengehaald! Zal de liefde triomfeeren of zullen overwegingen van materiële aard uiteindelijk zegevieren? Het antwoord op deze vraag zal u de lezing geven van dezen roman die buitengewoon boeiend en onderhoudend geschreven is en die u, voor slechts 17½ cent, ingenaaid, of 70 cent, in prachtband, door onzen bezorger of agent geleverd wordt.

Als Steffen op visite kwam, zat hij gewoonlijk in het kleine ontvangkamertje met Susan, aan den anderen kant van de hal. Het was een kil vertrek met een groen kleed en donker-groen behangsel. In één hoek stond een piano, en in een anderen een ouderwetsch tafeltje, dat vol stond met familieportretten. Op den schoorsteenmantel stond de grafachtige witte klok, die altijd gonsde vóór het slaan.

De kamer was 's avonds niet zoo somber als overdag; vooral niet op Steffen's avonden — dan draaide Susan alle lichten aan en zij legde den koperen haard aan.

Toen zij op dezen avond, om tien voor acht, binnenkwam, om het vuur aan te leggen, stond John daar voor het raam, uitkijkend naar de donkere straat. Hij keerde zich om, toen zij binnenkwam, en trok zijn handen uit zijn zakken.

„Wacht, ik zal 't wel even voor je aanmaken.” Hij nam haar de lucifers uit de hand en hield een vlammetje tegen een verfrommelde krant, die onder het hout lag.

„Dus je gaat met Steff trouwen,” zei hij, zijn hoofd wendend om haar aan te kijken. „Had ik natuurlijk moeten voorzien — maar dat deed ik toch niet. Ik dacht, dat 't je enkel om tijdverdrijf te doen was.”

„Bevalt hij je niet, John?”

Hij stond op en keek boos naar de groote vlam, die plotseling opschoot.

„Bevalt hij jou?” vroeg hij. „Ik bedoel dit, Susan — bevalt hij je zóó erg, dat 't je geen steek schelen kan, of hij mij bevalt of niet? Of hij iemand bevalt of niet bevalt?”

Susan keek hem aan, zich afvragend, of zij zóó van Steffen hield.

„Want zooveel hóór je van hem te houden, als je met hem wilt trouwen,” ging hij voort, met een hoekig gebaar van zijn beide handen. „Al vindt de familie hem een engel — daar schiet jij niets mee op, als je met hem trouwt, en dan merkt, dat je niet zoo erg dol op hem bent. En ik geloof nooit dat je dat bent, Susie. Ik weet niet — je hebt de verschijnselen niet van een groote liefde; misschien moest ik dat niet zoo zeggen, maar ik had graag, dat je goed wist, wat je deed.”

„Ik wéét het, John.” Susan stak een van haar handen in de zijne. „Ik heb al een heelen tijd gedacht, dat ik hem wel zou willen trouwen, als hij me vroeg — en toen hij 't deed, wist ik zeker, dat ik wou.”

„Nou, da's dan fijn. Ik had zoo'n idee, dat je Steff alleen nam, om hier vandaan te komen. — Daar heb je 'm.”

Hij wendde het hoofd naar de hooge ramen, toen het geluid van voetstappen buiten op het bordes klonk, en de bel schrill door het huis rinkelde.

„Denk er maar niet meer om, dat ik tegen je gepraat heb als een stiefmoeder met rood haar,” zei hij, en hij ging naar de trap. Voor 't eerst viel

het Susan op, dat hij Steffen zoowat altijd uit den weg ging, als die kwam.

Zij ging opendoen. Op de stoep, met de vallende sneeuw als een verwaaid gordijn achter hem, stond een man. Niet Steffen, maar een breedgeschouderde jongeman met een grijze overjas. In 't licht, dat uit de hal naar buiten stroomde, zag Susan, dat hij blauwe oogen en een heel knap gezicht had.

„Goeden avond,” zei hij opgewekt. „Meneer Roderick had gezegd, dat ik vanavond mijn bagage over mocht brengen.”

Susan zag toen, dat hij in de eene hand een grooten handkoffer had; nog zoo'n exemplaar stond naast hem.

„O ja, u bent de... u bent meneer Sholes,” zei ze, en zij deed de deur wijder open. „Komt u binnen. Ik zal vast licht op uw kamer maken.”

„Dank u.” Hij glimlachte, niet enkel met zijn mond, maar met zijn heele gezicht, en er tintelde iets in zijn oogen.

Zij voelde altijd sympathie of antipathie voor andere menschen om hun stemmen en hun manier van kijken. Als hun stemmen dun en scherp waren, of als hun oogen te dicht op hun neus stonden, ging zij onwillekeurig een stapje achteruit, zooals een kind doen kan. Meneer Sholes mocht zij wel, voelde ze, terwijl ze hem vooruit rende, de trap op. Om zijn stem en zijn oogen en zijn lach.

Toen zij het licht in de slaapkamer aandraaide, zag zij, dat er nog niets gedaan was, om die klaar te maken voor den gast. Er hing een muffe, stoffige lucht, de familieportretten met de lijsten van wit en verguld hingen nog aan de muren, en de borstels van grootvader Roderick lagen nog op de toilettafel.

„U hebt zeker liever, dat ik die dingen maar opruim,” zei ze, en ze begon de borstels bijeen te rapen.

In den spiegel zag zij, dat hij een van zijn koffers op de middentafel zette en opende. Hij begon er boeken uit te halen en hij stapelde ze op een stoel naast hem: groote dikke boeken met bruine banden, en zwarte en gouden letters.

„Rechtsgeleerde werken,” dacht zij — het waren net zulke boeken, als haar vader op zijn kantoor in de stad had. In 't schijnsel van het licht boven zijn hoofd zag zij, dat hij donker haar had. Niet glad en stug, als het haar van Steffen, maar kroezig alsof het krullen wou. Er waren kleine rechte lijntjes in zijn rechte wangen — dat schenen kuiltjes geweest te zijn, toen hij klein was.

Zij werden plotseling dieper, toen hij opkeek, in den spiegel haar blik ontmoette, en lachte. Een paar seconden bleven zij elkaar aanzien, alsof zij geen van beiden hun blik konden afwenden. Toen — 't had Susan een heel lange tijd geleken — keerde zij zich om.

„Ik keek naar uw boeken. Wetboeken, is 't niet? Mijn vader is ook advocaat.”

„Ik ben géén advocaat,” antwoordde hij, den anderen koffer openend. „Ik probeer het te worden. Avondlessen, driemaal per week.”

„Bevalt het u?” Susan wist wel, dat zij hier in de kamer niets meer te doen had. Als Lucie en tante Edna wisten, dat zij hier was met meneer Sholes, zouden ze 't heelemaal niet goed vinden. Maar toch bleef zij nog, en zij lachte tegen hem.

„Ik zal hier morgen eens flink luchten, en de familie van den muur halen,” zei ze, met één hand naar de portretten wijzend. „'t Is de kamer van mijn grootvader geweest, en er kwam al jaren bijna nooit iemand in. We hebben nog nooit een kamer verhuurd.”

Hij knikte — de lach was nu verdwenen en alleen de kleine rechte lijntjes waren op zijn wangen zichtbaar.

„Ik ben maar heel weinig thuis,” zei hij. „Ik heb overdag een baantje bij de rechtbank.”

Susan begreep, wat hij zeggen wou: hij voelde, hoe onaangenaam het voor hen zijn moest, voor 't eerst een vreemde in huis te hebben, en hij wou hun zoo weinig mogelijk last bezorgen.

Hij haalde twee sleutels uit een vestzak en toonde ze haar. „Die heeft meneer Roderick me ge-

ven,” zei hij. „Eén van de voordeur en één van de zijdeur, geloof ik. Maar ik heb er geen twee noodig.”

Hij stak haar den kleinsten sleutel toe — die was van de voordeur.

„Ik zal van de zijdeur gebruik maken,” ging hij voort. „Dan kan ik in- en uitloopen, zonder iemand te hinderen, zei meneer Roderick.”

„Echt oom,” dacht Susan. „Ik zou ze maar alle twee houden,” zei ze.

Hij legde den sleutel van de voordeur op tafel en schudde het hoofd. „Neen — ik heb aan één deur genoeg,” hield hij vol. „Als u me nu die andere deur even wijst, weet ik morgen den weg, als ik met de rest van mijn bagage kom.”

Hij nam de leegde koffers op, en de gedachte schoot Susan door 't hoofd, dat een mensch wel arm moest zijn, als hij maar twee koffers had, en dan nog van die oude, en er twee reizen mee moest maken, om zijn heele bezit van 't eene pension naar 't andere te dragen.

Dat was echte armoede, dacht zij, toen zij hem voorging de trap af, de deur van de eetkamer voorbij, naar het nauwe achtergangetje, dat met drie treetjes bij de zijdeur van het huis uitkwam.

Toen meneer Sholes de hand uitstak, om de deur te openen, merkte zij op, dat de mouw van zijn overjas aan den rand een beetje gerafeld was, en dat hij kloven in zijn ongeschoeide hand had. Hij zag er net zoo sjofel uit als zij in haar verschoten blauwe japon.

„Draagt u niet graag handschoenen?” hoorde zij zichzelf vragen, en het scheen haar toe, dat de vraag er vanzelf uitkwam.

Hij schudde het hoofd. „Ik heb lang in 't Westen gewoond — daar was 't zoo warm, dat je ze niet aan hoefde te trekken, als je er geen plezier in had — toen zal ik 't afgewend zijn.”

„Ik heb 't nooit aan kunnen wennen,” zei Susan. Zij had het onzinnige gevoel, dat 't een zekeren band tusschen hen vormde, die gezamenlijke afkeer van handschoenen.

„Hij zal ook wel graag in 't donker en in de kou loopen, net als ik,” dacht zij, toen zij op het besneeuwde zijpad stond, waarover de booglamp vóór het huis koude purper-zwarte schaduwen wierp.

„Tot ziens,” kwam zijn stem door het donker tot haar.

„Goeden avond.” Susan deed de deur dicht en bleef er enkele minuten tegenaan staan leunen. Zij had een eigenaardig gevoel van opwinding in zich; heel iets anders dan het gevoel van tevredenheid over haar verlovings met Steffen.

„'t Geeft ten minste 'n beetje leven in de kajuit,” dacht zij, met een prettig gevoel van opgewektheid, toen zij de drie treetjes weer opging in deze oude kajuit, waar nooit iets gebeurde!

Haar oom stond aan het eind van het gangetje op haar te wachten, om haar te vertellen, dat Steffen er was.

„Niet zoo haastig, meisje!” Zij wou hem voorbij schieten, mompelend: „dank u voor de boodschap,” maar hij hield haar tegen. Hij ademde den geur uit van den drank, dien hij genoten had uit de bruine flesch op zijn bureau — zoogenaamde maagbitter. Alle huisgenooten wisten, dat hij veel te veel dronk. Maar omdat hij het bijna uitsluitend in de eenzaamheid van zijn kantoorje deed, achter een gesloten deur, spraken zij er nooit over, en probeerden zij nooit, er hem af te houden.

„Je hebt met meneer Sholes staan praten,” zei hij.

„Ik heb hem de zijdeur gewezen. Hij schijnt uw zachte wenken goed begrepen te hebben.”

„Anna had hem de zijdeur kunnen wijzen,” zei hij, met een air, alsof hij een uitvoerig personeel te zijner beschikking had. „Dat had jij niet hoeven doen — en ik wou maar, dat je 't gelaten had. Toen we 't er vóór 't eten over hadden, dat we een betalend logé in huis zouden nemen, waren we 't allemaal er over eens, dat we ons niet met hem hoefden af te geven — en jij staat maar ineens met hem te keuvelen bij de achterdeur, terwijl Steffen op de mat staat te wachten.”

Steffen stond niet op de mat te wachten. Hij was in de ontvangkamer, en toen Susan daar binnen trad, stond hij voor een der schilderijen, en hij streek met zijn vinger over den bovenrand van de lijst.

Grijp deze schitterende gelegenheid aan om voor 'n uiterst gering bedrag Uw vacantegeenot aanmerkelijk te verhoozen!!

JENNY

EEN ENGEL ONDER OORLOGSWRAKKEN door NORMA PATTERSON

HOOFDSTUK I. DE ZWARTE WOLK.

De roep was tot Jenny gekomen als een stem in den nacht. Zij was toen nog te jong, om er de beteekenis van te begrijpen, al voelde zij wel, dat het een ding van belang was. Het was een nacht vóór in den herfst van het veelbewogen vierde oorlogsjaar; Jenny sliep — maar opeens werd zij wakker, alsof een hand haar had aangeraakt. Zij ging zitten in bed, en luisterde, want zij wist, dat er iets tot haar gesproken had.

De nacht lag overal om haar heen, fluweelig zacht om aan te raken. De huizen der stad, de weinige, die zij kon zien, en de vele, die zij alleen maar aanvoelde, hadden hun hoofd laten zakken in wezenloozen droom, en zouden niet meer opleven, vóór de hanen ze wakker kraaiden.

Wat was het toch, dat ze gehoord had? Zij had haar handen om haar knieën geslagen, en zat maar voor zich uit te staren, in afwachting, of de duisternis het geheim zou openbaren.

De wanden van haar kleine kamertje ademden maar door, en haar vriend, de oude eik buiten het raam, zuchtte, en keerde met een zacht gebaar al zijn bladeren heen en weer, alsof hij zich in zijn slaap bewoog, om een makkelijker houding te krijgen. Maar er was iets... iets... Ze zwaaide haar voeten het bed uit, naar den vloer, en drukte een hand tegen de plek van haar eenvoudige nachtpon, waarachter haar hart bonsde — en zij hield haar adem in. Zij had het wéér gehoord.

Verdofte voetstappen; regelmatig en snel en toch wat ingehouden; de aarde rakend met luchtigen, helderen spoed. Zij waren nog niet in deze straat — nog niet eens in de volgende — maar zij kwamen nader. En niemand wist het, behalve Jenny.

Zij bleef zitten wachten; zij wachtte, tot het geluid — nauwelijks meer dan een gefluister over onberoerde bladeren — aangroeide van een schaduw tot een echo — van een echo tot een werkelijkheid; tot het een leger werd, dat op haar toe kwam marcheren. Nu was het in zicht — een groote, zwarte, voortdrijvende wolk; en nu onder haar raam, nu waren het aparte mannen en aparte voetstappen en onmiddellijk smolten die weer ineen tot een golvende massa, één stevigen tred, die tegen het ernstige aanschijn der aarde klopte en sloeg met een onherroepelijke vastberadenheid. Het was een beslist afscheid.

Geen enkel venster werd licht. Geen enkele betraande zakdoek wuifde verdriet uit door de zwartheid. Geen muziek schetterde een ontroerend vaarwel uit. De donkere wolf dreef voort door de straten, voorbij de huizenrijen, en naar buiten, den weg op naar de zee.

De voetstappen waren verklonken. De soldaten waren weg. De nacht lag weer even stil als tevoren. Eén onbegrijpelijke minuut was er dat geweest — toen was er weer enkel de leegte, met de dommelende huizen, die het hoofd gebogen hielden in wezenloozen droom.

Wat had het met Jenny uitstaande? Waarom was zij wakker geroepen uit haar slaap, om dat matte afscheid te beleven? Zij knielde voor haar open raam en voelde, dat dit uur haar aangegrepen had, en een zwaar gewicht gestort in haar leven; en zij probeerde er de beteekenis van te doorgronden — de beteekenis voor haarzelf, een stil en verlegen meisje van vijftien. En hoe kwam het toch, toen zij weg waren — die mensen, die zij nooit gezien, nooit gekend had — dat zij toen zoo'n troosteloze verlatenheid voelde? Jenny vond geen antwoord.

Eindelijk ging zij het aan tante Hezzy vragen. En tante Hezzy wist het antwoord direct.

„Dat beteekent absoluut niets, Jenny. Voor jou ten minste niet. 't Was gewoon een troep soldaten, die 's nachts marcheerden, zooals ze zoo vaak doen, en jij was toevallig even wakker.”

Jenny zat met haar magere armen en gevouwen handen om haar knieën, en in haar eigenaardige oogen stond die blik, waar tante Hezzy altijd zoo verwonderd en ongerust over was, een luisterende blik — griëzelig, vond ze — net of er heel diep in Jenny's aderen iets geheimzinnigs klopte... en of Jenny zich naar binnen boog, om te luisteren, om te trachten, het vage beeld te ontcijferen...

„Neen,” zei Jenny, met een stem die heel kalm en heel zeker de woorden uitsprak, „neen — ze hebben iets tegen me gezegd! Tegen mij alleen. Ik

voelde het, en toen ben ik hard naar 't raam gelopen... en toen waren ze voorbij. Ik weet niet, wat ze bedoelden — 't was al uit de lucht geveegd...”

Tante Hezzy keek naar haar met een ontevreden, bezorgden blik.

„Jij maakt je overal veel te dik over. Ik weet niet, hoe 't met je af moet loopen, als je zoo doorgaat, Jenny. Wat 'n idee, dat die soldaten tegen je praatte! Je maakt je zenuwachtig over dingen, die je niets aangaan.”

„'t Ging me wel aan.” Zij kibbelde niet, maar sprak met ernstige, kalme zekerheid.

„Dat zeg je altijd,” zuchtte tante Hezzy. „Met dat verdwaalde katje laatst ook, en met dien hond, die z'n poot bezeerd had, en met dien ouden bedelaar en met dat weggelopen jongetje. Je verbeeldt je, dat zij altijd jou moeten hebben, en als jij je zin kreeg, haalde je 't heele huis vol ontuig. Denk nu maar niet meer aan die soldaten. Ze hebben niet eens geweten, dat je naar hen keek! Ze liepen aan hun familie te denken, en of ze alles wel in hadden gepakt, en of ze echt in den oorlog zouden komen, of alleen maar in de modder.”

Dit was verstandige taal. En Jenny had er niet meer aan moeten denken. Maar toch bleef haar nog heel lang het geveugelde gefluister van marcherende voeten bij; het troepje soldaten, dat zich weggrepte in den nacht, en zelfs geen afscheid mocht nemen. Het zou haar onverdraaglijk geweest zijn, als zij niet uit alle macht aan hun blijden terugkeer gedacht had. Als niet alles meer zoo stil hoefde te gaan, als de ellende en de strijd voorbij waren, zouden zij triomfantelijk terugkeeren, en hun land zou hen ontvangen met warmte en bewondering. En allemaal vlaggen... en muziek en juichende mensenmassa's... en al die witte wuivende handen...

Jenny was nog te jong om iets anders voor den oorlog te doen, dan wollen vesten breien, waarvan de randen altijd ongelijk uitvielen. Het was gewoonweg onmogelijk, zoo'n heel eind van links naar rechts te breien, rechts en averechts, en dan precies gelijk uit te komen. Aan den eenen kant kreeg ze lange losse steken, aan den anderen kant korte strakke — altijd, net of 't zoo moest. Weliswaar had Jenny een middeltje gevonden, om ze door het Roode-Kruis-Comité aangenomen te krijgen: je maakte 't nat, en spreidde 't uit op den vloer, en dan legde je er een massa boeken en andere zware dingen op, en als 't droog was, leek 't recht; maar dikwijls zag zij angstige visionen van brave soldaten, die in goed vertrouwen zoo'n vest hadden aangetrokken, en dan scheef ten strijde trokken, en misschien de overwinning misliepen door het gebroddel van Jenny.

Tante Hezzy daarentegen kon de breikunst wel uitgevonden hebben, zoo knap was zij er in. Men hoefde haar trouwens maar aan te kijken, om in te zien, dat het zoo zijn moest. Tante Hezzy bestond uit drie genoeglijke rondingen boven elkaar. Er kwamen een paar zeer forsche enkels onder haar lange japon uit. Zij bewoog zich weer zwaarwichtig, net of zij bij iederen stap een voet uit de klei trok. Het was geen machteloze gang, maar een zware, koppige.

De dikke handen van tante Hezzy konden onophoudelijk de breinaalden bewegen, zonder vermoeienis en bijna zonder aandacht. Zoo was het heele leven van tante Hezzy — kalm, tevreden, vrij van vragen en verwondering. Haar handen stonden nooit stil. Ze kneedden het deeg in groote gele potten, of ze wreven het vaatwerk af en zetten het keurig in rijen, of zij wreven de oude mahoniehouten en notenhouten meubels glimmend glad, of zij maakten kleedjes van kleurige lapjes.

Hiertoe had zij ook Jenny's handen opgevoed. Zij had Jenny's handen in beweging gehouden, om te verhelpen, wat haar in Jenny ongerust maakte — een veel te licht bewogen hart, en dien blik van gelatenheid in Jenny's ondoorgrondelijke oogen. Jenny was zoo gevoelig en snelberaden en edelmoedig — echt iemand, die zich op een onmogelijke taak zou gooien, of haar leven zou laten bederven door den een of anderen mislukkelling, omdat zij iets aandoenlijks in hem had gevonden. Landloopers, die 's avonds langs de stoffige wegen slenterden — en dakloze katjes — en griëzelige hondjes... al die eenzame verschoppelingen namen een stukje van Jenny's hart mee als zij voorbij zwierven. Zij kon ze nooit heelemaal vergeten.

Hoe erger tante Hezzy zich bezorgd maakte over Jenny, hoe harder zij aan 't mopperen ging. „Van mijn kant van de familie heb je 't niet... De Mullins zijn allemaal gezonde verstandige mensen. Ze hebben royaal hun

brood en ze zijn goed in hun huishouden en goed met iedereen. Ze nemen 't er flink van en ze passen op hun tellen ook. Ze weten den boel bij elkaar te houden." Zoo, dacht ze, die was raak; want Jenny wist den boel niet bij elkaar te houden. Ze gaf alles weg.

"Ik heb me nooit kunnen begrijpen, dat zoo'n pittig verstandig meisje als je moeder zin kon hebben in dien wonderigen Andrew Guest." En dan rees het betooverende beeld van Andrew Guest uit het verleden op, en verwarde haar blik — en de oude verbazing herleefde; en zij voltooide haar gedachte, diep verbaasd: „En hij in haar!"

Jenny vond het altijd prettig, als tante Hezzy begon te spreken over de ouders, die zij nooit gekend had. Zij kon urenlang roerloos blijven zitten in haar karakteristieke houding, met de handen om haar knieën, starend naar de witte wolken, die als schepen langs den blauwen hemel zeilden, als tante Hezzy voor de zooveelste maal het verhaal van hun romantische liefde deed. Tante Hezzy vertelde het nogal nuchter, maar de ontbrekende bijzonderheden vulde Jenny zelf aan. De knappe, charmante Andrew Guest had een poosje in het dorp gelogeerd, en hij had één van de meisjes Mullins zóó buitengewoon zoet en aantrekkelijk gevonden, dat hij zich had neergebogen van zijn fiere ros (dit was een der aanvullingen van Jenny), haar met één zwaai van den grond hief en in den zadel zette, en met haar vluchtte. Wat een onverwachte heerlijkheid, als je Mullins heette — zoodat al je levensdagen regelmatig volgens voorschrift verliepen! Wat een verrukking, zoo bemind te worden, en weggeroofd, door een jongen zonnegod!

Andrew Guest was rijk geweest, maar onpractisch, en het geld had hem veel te los in de hand gezeten. Veel te vaak hielp hij vrienden uit den nood. Juist hierdoor voelde Jenny zich zoo dicht bij hem — het beeld, dat zij zich van hem vormde, had méér werkelijkheid voor haar, dan de heele omvangrijke tante Hezzy. Voor iemand, die in nood zat, had hij letterlijk alles over. Jenny kon zich volkomen indenken, hoe hij daartoe door een onweersaanbare aan drift gedreven werd. Haar vader zou óók in den oorlog gegaan zijn, met voeten, die snel en luchtig de aarde raakten, zonder te berekenen, hoe duur het hem te staan kon komen. En moeder... het moest een echte schat van een moeder-tje geweest zijn, om zoo maar te breken met de regels van de praktische familie Mullins, terwille van den korten rit in den wagen van den jongen zonnegod.

Jenny had een Mullins-gezicht (maar geen Mullins-enkels) — zelfs haar blonde haar kon haar niet redden: door haar trekken stond zij aan den kant van tante Hezzy. Maar de glans, die van die trekken stralen kon, redde haar wél. Want naar het innerlijk was Jenny een echte Guest. En omdat zij dit wist, zag zij vaak haar eigen zelf, onzichtbaar, rondgaan door een wereld van enkel Mullins-manieren. Tante Hezzy had een vaste indeeling voor haar dagen, even onverstoortbaar als de opeenvolging van dag en nacht. Zij wandelde iederen dag precies in de voetsporen van den vorigen dag — alsof zij éénmaal die voetstappen stevig gezet had, om er iederen dag weer in terug te kunnen treden. Dit was, volgens haar, een goed besteed leven: iederen dag precies te doen, wat je den vorigen dag gedaan had. Het groote oude huis, waarin de Mullins al drie geslachten lang gewoond hadden, veranderde nooit. Geen enkel voorwerp kreeg er ooit een andere plaats; geen stoel, geen kleedje, geen bezem en geen strijkijzer. Altijd dezelfde zindelijke, zoetige atmosfeer — altijd dezelfde keurige stapels fijn linnengoed, met zorg bewaard en onderhouden. Er was een bibliotheek — voor tante Hezzy een vertrek om stof af te nemen; want boeken hadden geen beteekenis voor tante Hezzy. Verkoopen wou zij ze niet, en zij verwaarloosde ze ook niet, omdat 'n mensch „den boel bij elkaar" moest houden, maar lezen was niets dan tijd vermorsen — dat had Jenny óók niet van haar kant van de familie.

Voor Jenny was de bibliotheek geen stof. Daar waren haar uren kostbaar. Dan zat zij boven op de ladder, die op wieltjes langs de hoge rijen planken voort kon rijden, en dan lag de heele wereld beneden haar. Zij vond het erg, dat de menschen niet meestal tegen hun zolders zaten, want zoo van boven af was de wereld nieuw, zoo'n beetje afhellend, veel interessanter. Als zij met 'n groot boek op haar schoot zat, boven het peil van tante Hezzy's blik verheven — want die ging altijd strak en recht vooruit — dan verdween die wereld van enkel Mullins-manieren, en als een lichte wolk dreef er een heel ander leven binnen... Jenny reed mee door de hemelen, met den jongen zonnegod en zijn bruid.

„Daar zit ze waarachtig weer op die ladder te suffen met zoo'n ellendig boek — en ik moet al die spersieboonen nog afhalen en inmaken. Kom er direct af, Jenny, en ga aan je werk!"

En dan trof haar 't heel lieve, heel gewillige gezichtje van Jenny, daar vlak bij den zolder; en in haar nuchter, niet-begrijpend hart kwam de wensch op: dorst ik Jenny haar gang maar laten gaan — haar vleugels laten beproeven! Maar dat dorst zij niet. Zij had geen verstand van vleugels, dus had ze er ook geen vertrouwen in.

De verantwoordelijkheid voor Jenny drukte soms als een sombere last op het overigens zoo zorgeloze bestaan van tante Hezzy. Jenny behoorde tot de volgzaam. Jenny kon plotseling ergens een vaandel zien, dat niemand anders zag — en dan ging Jenny er achteraan loopen, met een glans op haar sprekende gezichtje, met dat eigenaardige kleine kinnetje omhoog, in regelmatigen tred. Als zij zich voorstelde, dat zij Jenny zoo zag uittrekken, klein maar dapper, naar 'n onzeker doel, dan voelde tante Hezzy zich diep verslagen; dan zonk zij 's avonds, in haar lange flanellen nachtjapon, voor het bed neer in het moeras, dat overdag zoog aan haar voeten, en waar zij zich maar niet van los kon maken, ook niet in haar gebed.

„Heere, laat mij toch niets overkomen, voordat Jenny op haar bestemming is. Ik begrijp haar niet, maar ik kan haar ten minste beschermen tegen andere menschen, die slechter zijn dan ik. Heer, een mensch kan nooit met zoo'n uitdrukking op zijn gezicht het leven doorkomen. Die moet er vroeg of laat af, en dan is 't iets heel ergs. Ik moet bij haar blijven, Heer, om haar handen in beweging te houden."

Arme tante Hezzy, met haar gebedje.

Jenny was vijftien, toen in den nacht het leger voorbij trok, en zij was negentien, toen de stevige grondslag van haar leven werd weggerukt, alsof hij er nooit geweest was.

Op dien noodlottigen dag was Jenny met een groep meisjes naar de splitsing van de rivier getrokken, om te picknicken. Zij hadden hun lunch en hun badpakken meegenomen en den heelen dag pret gemaakt, en toen de zon onderging, trokken zij vroolijk naar huis door den vroegen schemer en zij zongen.

Er hing in het kwijnende licht een vage nevel, een zomersche zoetheid, en een dunne veeg rook lag stil boven het stadje, als een teere sluier. Jenny zat met vier anderen op den achterrand van den vrachtauto, met haar hoed zwaaiende, en zij zong droomerige oude liedjes.

Zij raakten de bosschen uit en kwamen in de stad, en daar werd het waas opeens dichter, en het was vreemd stil en eenzaam in de straten.

Zij zagen niemand bij de garage van Hob; niemand op de veranda van het hotel. Toen zij het pleintje bereikten, zei iemand:

„Er is vast wat te doen, want er staat geeneen wagen achter het spuiten-huis, en ik zie geeneen paard. Ik wil wedden, dat er brand is."

Zij probeerden allen achter een bezorgd gezicht te verhelen, hoe 't hun aanstond, dat er een beetje opwindend te wachten was.

Een paar straten verder stieten zij op een volksmenigte. Er liepen mannen met bloote hoofden, transpireerend, moe, met doornatte kleeren. De vrouwen liepen zwijgend voorbij.

Jim Barclay, die den vrachtauto bestuurde, stopte en riep:

„Hè — is er wat? Iets gebeurd?"

„Brand geweest."

„Waar?"

De menschen op straat keken op naar den vrachtauto; zagen Jenny. Het leek wel, of zij versteenden.

„Waar was de brand?" vroeg Jim nieuwsgierig.

Niemand kon spreken.

„Nee, ze kijken me niet aan," zei Jenny tot zichzelf, met een gevoel, alsof er ijzige stroompjes door haar rug gingen tot boven in haar hoofd, waar 't zoo gek los was. „Ik verbeeld 't me maar, want als je hoort, dat er brand is, denk je altijd, dat 't bij jou thuis is. Ik zal den anderen kant op kijken, en als ik me dan weer omdraai, rijdt de auto alweer, en dan is 't de molen geweest, of de houtloods..."

Zij wendde zich af.

Toen zij weer keek, staarden niet alleen de menschen op straat haar aan, maar ook de meisjes in den auto, en er stond een ontzettend weten in hun oogen. Zij zag, dat ze van haar af deinsden, zoodat er een open veldje ontstond, en zijzelf was midden in dat veldje, los en ver van de anderen.

Zij drukte haar hoed tegen zich aan, zoodat het stroo knapte. Zij haalde diep adem en sprak — haar stem galmde door de drukkende stilte, zooals opeens de kerkklok gaat luiden, als de dienst begint.

„Is 't," vroeg Jenny's stem, „mijn huis?"

„Ja, Jenny..."

Er kwamen er een paar naar haar toe, vage gedaanten in de verwarring van angst en schrik.

„Is 't... afgebrand?"

„Ja — heelemaal."

Te Gagnef, zooals trouwens in de geheele Zmeedsche provincie Dalarna, hecht de bevolking nog sterk aan de traditioneele kleederdrachten, waarvan bijzonder het kleurige borduurwerk beroemd is en ook vaak navolging vindt.

Meisjes uit Leksand in Dalarna in haar kleurige landskleedij, die temidden van de rijk bloeiende zomermeiden zoo feestelijk aandoet.

Zij snikte het uit. O, die arme tante Hezzy! Al haar mooie dingen... Het mahoniehout, dat ze zoo graag opwreef. De gele potten, keurig in de rij. De keukenvloer, helder wit geboend. Planken vol linnengoed, alles keurig gemerkt. Het buffet. De chiffonnière.

Jenny wrong in diepe smart haar handen. „O, arme tante Hezzy!”

„Ja,” zei iemand. Hands hadden Jenny vastgegrepen, om haar steun te geven, terwijl ze haar de rest van het nieuws vertelden. „Ja, ze wou er maar niet bij vandaan, Jenny. Ze liep maar aldoor weer naar binnen, net of ze niet wijs was. Ze hebben haar tweemaal terug moeten halen, en toen dacht ze opeens aan een gehaakte spreij, waar ze een jaar aan gewerkt had, en ze vroeg, of die er al uit was... en ze konden haar zoo gauw niet tegenhouden... ze holde weer naar binnen...”

Jenny's handen vlogen omhoog.

„Nee! Ik wil 't niet weten! Niet zeggen... nooit zeggen...nooit, nóóit!”

Laat zij de herinnering behouden aan tante Hezzy, zooals zij haar het laatst gezien had — vaarwel wuivend met een geruit schort, rood en wit en een wit kantje; tante Hezzy, genoeglijk en tevreden in de onverbreekelijke orde van haar dag.

Jenny zat in den trein, op weg naar de stad. Wat zij daar eigenlijk doen zou, wist ze zelf niet goed. Zij was in het bezit van vijfhonderd dollars, en het adres van een advocaat, mr. Leonard Lawrence, die haar vader gekend had — en een bonzend hart.

Toen de trein wegreed, wou zij niet omkijken naar het stadje; zij wou niet kijken naar het lapje grond op de schaduwwijke heuvelhelling. Zij voelde zich heel eenzaam en verlaten, alsof dit het werkelijke afscheid was van tante Hezzy en dat kalme, vanzelf-loopende leventje, dat zij nog maar zoo kort tevoren geleid had; het leventje, dat volgens tante Hezzy zoo veilig en vertrouwdbaar was — het éénige veilige en vertrouwde — en dat in een uur tijds was weggevaagd. En als er iets wáar was van die vleugels van Jenny — als die haar dragen konden — dan was het er nu tijd voor. Zij had niets anders.

Zij had nu bij de ééne, dan bij de andere vriendin gelogeerd, die eerste maanden na de tragedie van den brand en den dood van tante Hezzy. Maar zij had het meer gedaan, om hun zin te geven, dan uit persoonlijke keuze. Iedereen had tante Hezzy graag gemoegd; zij wilden hun eigen leed verzachten, door de overledene nog een laatsten dienst te bewijzen — door hartelijk te zijn tegen Jenny, en haar te smeeken, nog een beetje langer te blijven, en haar te helpen besluiten over haar toekomst.

Jenny gaf hun allemaal een beurt, en luisterde naar alle goedgemeende adviezen, maar zij stelde alleen het oogenblik uit, waarop zij zelf haar besluit zou vormen. In het kleine stadje was er niets te beginnen, dus ten slotte kocht Jenny een kaartje, en stapte in den trein naar de stad, met het vage idee, dat daar tal van kansen waren voor handen, die aan wilden pakken; of dat zij althans ergens in die volte een wegwijzer zou vinden, die haar verlegenheid tegemoet kwam, en haar een goeden weg wees.

Verderop voelde zij zich niet meer zoo eenzaam in den trein. De rails en de wielen zongen voor haar, en kleine plaatsen begroetten haar, met een vriendelijk aanzicht overdag en een voorbijschieten van lantarens, als 't donker was. Zelfs de afgelegen boerderijen wuifden haar toe en wuifden nog lang. De wereld was toch echt wel vriendelijk, en in geen een plaats zou men zich erg verlaten kunnen voelen.

Maar in de stad was 't anders. Jenny stapte uit den trein en volgde de jachtende menschen — en wat een overweldigende massa menschen, en wat een overweldigende verwarring van geluiden! Niemand nam ook maar de minste notitie van het tengere figuurtje in een eenvoudig bruin japonnetje, dat een ouden handkoffer voortsleepte. Jenny volgde hen, een trap op, naar een hall, die zoo groot was als een kerk.

Hier scheen plotseling het einde te zijn van Jenny's onderneming. In die volle, drukke, woelige hall was 't al erg genoeg — maar daarbuiten, waar de donder van het verkeer ontstond, en als dikke rook de lucht in steeg... daar was 't onmogelijk. Daar kón je je eenvoudig niet in wagen, en er den weg door vinden. Waar zou ze heen? Hoe kon ze dien vriend van haar vader vinden, of een van die andere voornamen menschen, die hem gekend hadden, en die zich de moeite en den tijd zouden gunnen, om haar te helpen? Zij stelde zich voor, dat zij daar dagen lang zou blijven staan, weken zelfs, tot zij stierf van den honger, en van al die menschen, die maar langs haar heen bleven dringen, zou niemand het merken.

Eindelijk zag zij nog iemand, die met zichzelf geen raad scheen te weten — een man. Hij was een arm kwijt, en hij hinkte, en hij had een oude soldatenjas aan. Hij werd gestooten en gedrongen, en hij zag er moe en ziek en ontsteld uit. Zoo deelden hij en Jenny één lot — verlaten en veronachtzaamd te zijn, waar zooveel elkaar met blijdschap weerzagen.

De man liep, een beetje aarzelend, naar een loket, waar boven stond: „Inlichtingen”. Jenny volgde hem, werd meegetrokken, zij wist niet waar-door. Zij hoorde hem een vraag stellen aan de vrouw achter het raampje, en kwam daardoor te weten, dat hij een invalide soldaat uit den wereldoorlog was, die op weg was van het ene hospitaal naar het andere. De vrouw schreef een adres voor hem op, hij bedankte haar, en ging langzaam naar buiten.

Jenny stond hem na te kijken, met heel groote, schitterende oogen. Haar heele omgeving, die haar even te voren zoo in de war had gebracht, bestond niet meer. Zij was weer in haar kleine kamertje bij tante Hezzy. Het was nacht, en zij was ergens wakker van geworden. Zij ging in bed zitten luisteren. Toen hoorde zij hen aankomen... zag hen voorbijgaan, als een zwarte parade, tusschen de slapende huizen... voelde den regelmatigen slag van hun voetstappen in haar bloed... voelde zich aangrijpen door het bewapeningsuur... er werd een belofte van haar geëischt, er werd haar een bepaalde verantwoordelijkheid opgelegd. Zij had die belofte niet kunnen begrijpen. Zij waren doorgegaan, hadden haar een vreemd gevoel van eenzaamheid gelaten. Maar zij had zichzelf getroost met droomen over hun triomfantelijken, glorieuzen terugkeer. En... dit was hun terugkeer.

(Wordt vervolgd)

PALMOLIVE ZEEP 15 CENT · PALMOLIVE ZEEP 15 CENT

PALMOLIVE

thans per stuk

De groote hoeveelheden verzachtende, verjongende olij- en palmoliën, die bij de bereiding van elk stuk Palmolive zeep worden gebruikt, hebben haar sedert jaren een unieke plaats verzekerd op de wereldmarkt.

Waar nu bovendien de prijs is vastgesteld op het laagst denkbare niveau - 15 cent per stuk - dient ieder zonder uitzondering de eenvoudige, doch ongeëvenaarde Palmolive „2-minuten“-behandeling regelmatig toe te passen.

15^{ct}

ZOO WEINIG KOST HET U OM DE TEINT DER JEUGD TE BEHOUDEN

Uw
annonce
hier...?

Vraagt tarieven aan:

Centrale Adv.-afdeeling
N.Z. Voorburgwal 69-73
A'dam C. - Telef. 46878

Sinds onze laatste opgave
keerden wij tengevolge onzer

Gratis

Ongevallen-Verzekering

de volgende bedragen uit aan:

Wed. van Sjerp Idema, Dorpstr. 37, Zuilen (U.)..	f	600,—
Wed. van Adam Marx, Dahliastr. 8, Heerlerheide	„	300,—
Wed. van P. Jonkers, Steijnlaan 9b, Den Haag ..	„	300,—
J. Doves, Molenstraat 105, Den Helder	„	30,—
B. J. Betjes, Papentorenvest 14rood, Haarlem ..	„	60,—
Wed. J. Smits, Ringbaan-Noord 222, Tilburg....	„	125,—
Wed. M. J. De Rouw, Eschdoornstraat 37, Geleen	„	300,—
J. Rombouts, Sittarderweg 66, Berg-Urmond ..	„	50,—
L. De Bruijn, Vlaardingschew. 1, Kethel en Spalland	„	30,—
P. Spronsen, Choorstraat 8, Monster	„	300,—
J. Schouten, W. Tombergstraat 46, Gouda	„	15,—
Y. van der Steen, Dr. Schoutenstraat 2, Pernis ..	„	30,—
W. Benne, v. d. Driftstraat 42, Vlaardingen	„	30,—
K. Hoogvliet, Volksbelangstr. 19, Puttershoek ..	„	30,—
G. A. Rijdsijk, Walvisstraat 14, Gouda	„	75,—
H. Sepers, Steenstraat 188, Heerewaarden	„	30,—
J. P. Stins, Schagerbrug, Zijpe	„	30,—
A. De Boom, Krimpen aan de Lek	„	15,—
Wed. A. C. van Gent, Hofstr. 5, Bergen op Zoom	„	250,—
Wed. J. Schreurs, Roerkade 2, Roermond	„	250,—
Wed. T. Timmermans, Kaldenkerkerweg 44, Venlo	„	500,—
T. Curfs, Naanhofsweg 84, Vaesrade Nuth	„	25,—
G. Jongen, Casinostraat 22, Venlo	„	25,—
H. v. Hattum, Mauritsstraat 59, Rotterdam	„	30,—
O. Vallinga, Buitenhofstraat 40, Rotterdam	„	15,—
G. Stubbe, Mauritsstraat 48, Rotterdam	„	30,—

f 3.475,—

Vorig totaal bedrag „ 284.161,—

f 287.636.—

Abonneert U op
DE STAD
AMSTERDAM

Levensverzekering-Mij. „HAARLEM”
Haarlem - Wilsonsplein 11 - Opgericht 1873

*Sluit alle soorten Levens-, Pensioenen-
en Volksverzekeringen*

ZOMERLUCHT

EN ZONNESCHIJN

Twee machtige factoren voor een goede gezondheid, waarvan dan ook een ieder in den vacantielijd zooveel mogelijk zal trachten te genieten. Denk er evenwel aan, dat de voortdurende blootstelling van Uw handen, armen en gezicht aan de warme zonnestralen Uw huid geweldig zal aantasten, haar zal uitdrogen en doen schilferen. Gij kunt dit voorkomen door regelmatig iedereen dag beide *Pond's Creams* te gebruiken, welke weldadige werking Uw huid en teint steeds in goede conditie zullen houden.

Pond's Vanishing Cream zal Uw teint beschermen en geeft U bovendien den geheelen dag door steeds een frisch en jong uiterlijk.

Pond's Cold Cream, gebruikt voor ge ter ruste gaat, reinigt Uw huid en houdt haar jong en soepel.

Verzorgt
Uw
Teint

POND'S

**VANISHING
EN COLD CREAM**

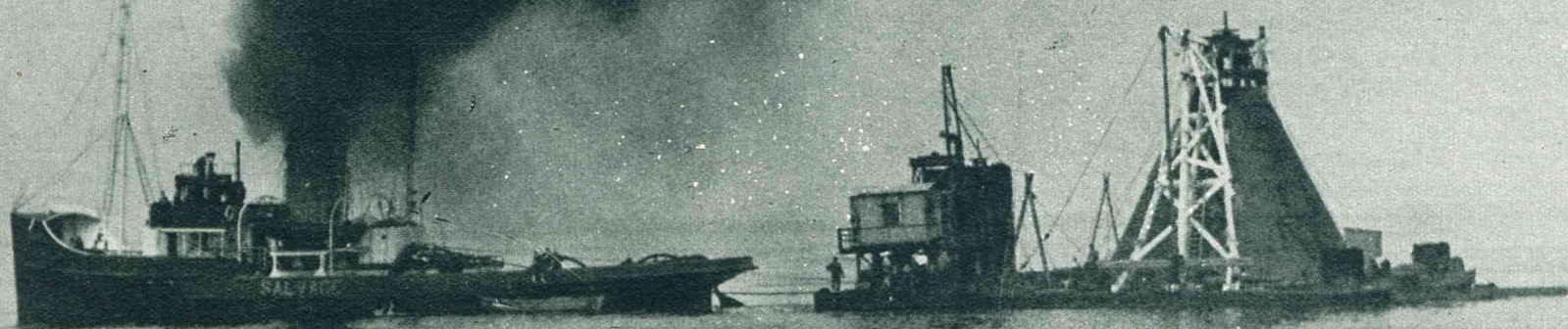
MONSTERS van beide Creams
ontvangt U na inzending van 10 ct.
porti aan Pond's Extract Co.
Afd 167, Amsterdam.

Naam
Adres

De Schatgraverij

IN DE golven

En toen het dan eindelijk beginnen zou, gebeurde er niets.

Eindeloze besprekingen waren gevoerd; om de langzamerhand beroemd geworden stamtafel van Nap op Terschelling was keer op keer gedelibe-reerd over de goudplannen; er was slechts belang-stelling voor drie dingen: den bergingstoren, het weer, den wind. De windwijzer wilde maar niet in de goede richting gaan. Week na week werd gewacht, door de gouddelvers en door ons; berich-ten over uitvaren en niet uitvaren wisselden elkaar voortdurend af. De telefoon kreeg bijna een zenuw-instorting; zoodra de wind in den goeden hoek scheen te komen, stond iedereen klaar; vergeef-sche reizen naar Terschelling; telkens en telkens dacht men den toren naar zee te kunnen brengen, maar telkens en telkens moest weer geconstateerd worden: de wind is niet gunstig, de zee is te woelig.

Toen kwamen er telefoontjes: direct komen; er is geen haast; kom morgen; de wind is gedraaid, kom direct; in Harlingen ligt een boot voor u gereed, vannacht om 1 uur vertrekken we.

Midden in een prachtige, zoelen zomernacht stuift de auto weer naar Harlingen. Zonder pech kunnen we er op tijd zijn. Maar er kwam pech. Damp noodzaakte tot vermindering van de snelheid, een achterband wilde niet meewerken en sprong met een flinken knal; het klonk juist, of iemand ons uitlachte. Een uur vertraging, de haven in Harlingen leeg; de extra-boot had niet langer kunnen wachten.

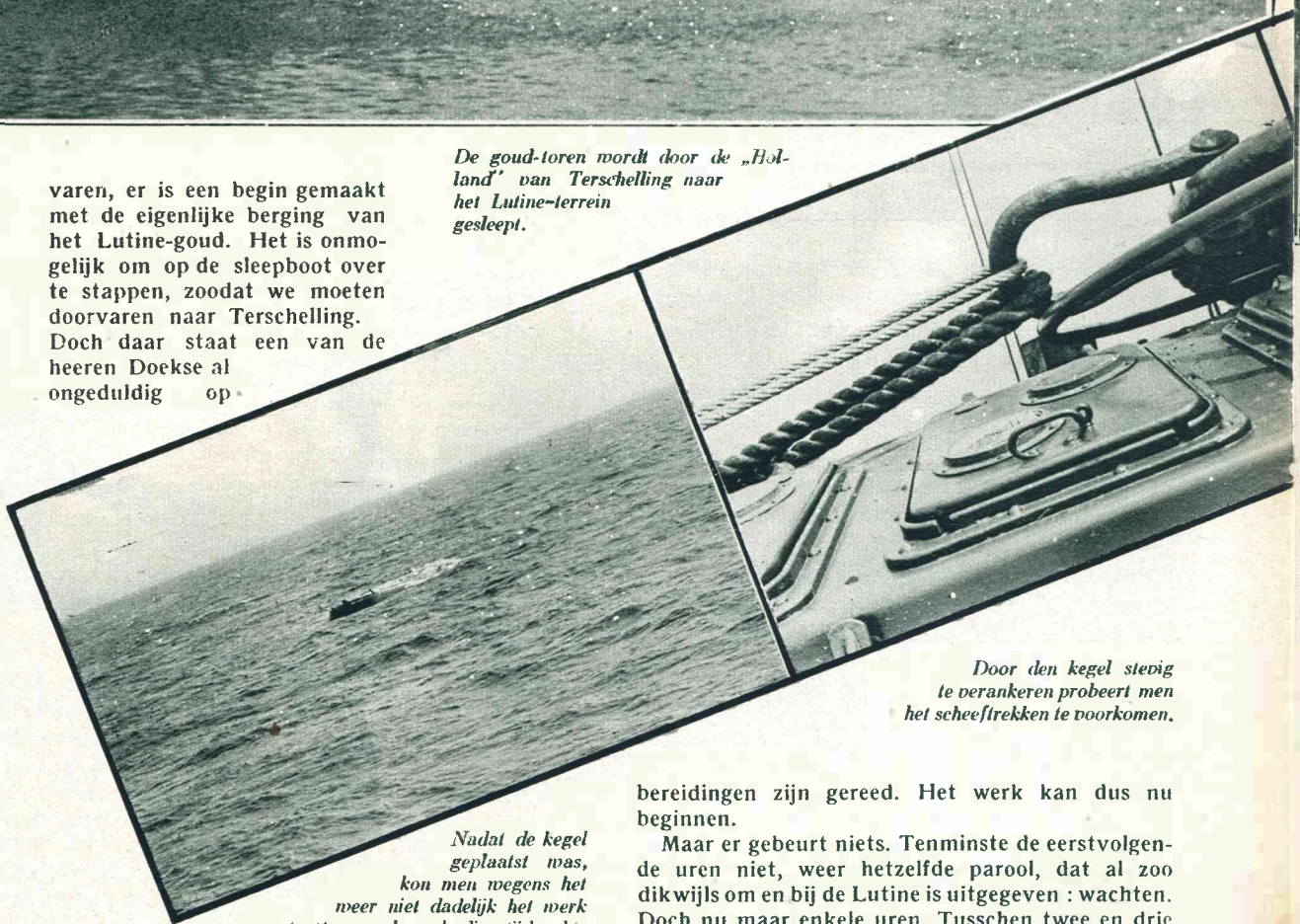
We zullen dus moeten wachten op de ochtend-boot naar Terschelling, met de kans dat we te laat zullen komen.

Maar een telefoontje naar Terschelling leert ons, dat de toren nog in de haven ligt. Misschien lukt het dus nog.

Maar het lukte niet. Als de boot eindelijk Harlingen achter zich laat, als Terschelling na ander-half uur eindelijk in zicht komt, is ook iets anders in zicht gekomen. De passagiers wijzen elkaar vol opwinding op een vreemd verschijnsel in zee: een sterke sleepboot en daarachter een kegel-vormig ijzeren gevaarte, dat in een bok hangt. Het bergingswerktuig van Beckers is dus uitge-

varen, er is een begin gemaakt met de eigenlijke berging van het Lutine-goud. Het is onmogelijk om op de sleepboot over te stappen, zoodat we moeten doorvaren naar Terschelling. Doch daar staat een van de heeren Doekse al ongeduldig op

De goud-toren wordt door de „Hol-land” van Terschelling naar het Lutine-terrein gesleept.

Nadat de kegel geplaatst was, kon men wegens het weer niet dadelijk het werk voortzetten; gedurende dien tijd zakte de kegel zoo diep in het zand, dat de rand bijna in het water verdween.

ons te wachten; een motorvlet ligt gereed, en een minuut na aankomst van de boot puffen we al in volle vaart de sleepboot achterna. Precies twaalf uur klimmen we aan boord van de „Holland”; het tijdverlies van de auto-pech is dus ingehaald. „Om twaalf uur heb ik ’m”, had de stuurman van de vlet gezegd, en hij had op de minuut af gelijk.

Daar ligt nu de toren van Beckers, met dikke trossen stevig gebonden aan de „Holland”, een stoere sleepboot, die een prachtige indruk van kracht maakt. Wij zijn hier dicht bij de plek, waar het wrak begraven ligt; de zee is kalm, alle voor-

bereidingen zijn gereed. Het werk kan dus nu beginnen.

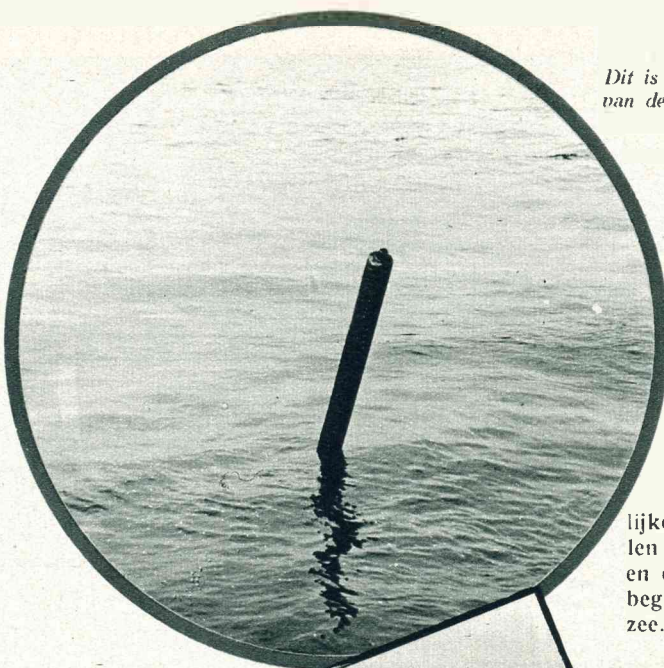
Maar er gebeurt niets. Tenminste de eerstvolgende uren niet, weer hetzelfde parool, dat al zoo dikwijls om en bij de Lutine is uitgegeven: wachten. Doch nu maar enkele uren. Tusschen twee en drie uur is het de gunstigste tijd, tijdens den overgang van eb en vloed, om den toren over het laatste stukje te verslepen.

Om twee uur verschijnt de Vlieland, een puffende motorboot die de taak van de „Holland” moet overnemen, omdat deze sterke sleeper wegens zijn diepgang de Westergronden, waar het wrak ligt, niet kan bereiken. De bakken, waarop de toren is gemonteerd, worden aan de Vlieland gemeerd; daarna worden de trossen losgemaakt van de Holland, die voor anker gaat. De motor van de Vlieland puft; de kabels gaan strak staan, langzaam, heel langzaam komt er beweging in het gevaarte.

Een paar honderd meter verder steekt de paal, die in het hart van de schatkamer is gedreven,

boven zee uit. Die paal moet precies in het midden van den kegel komen. Als wij, leeken, ons dat even voorstellen, schijnt het ons opeens een geweldig moeilijk werk: midden op zee, tegengewerkt door stroom en deining, een log, onhandelbaar gevaarte van duizenden en duizenden K.G. precies boven dien paal te dirigeren. Maar natuurlijk lukt het, al is er een paar uur noodig om de laatste paar honderd meter af te leggen. Het lijkt wel of de technici en de knappe zeelui met dien toren op zee kunnen manoeuvreren, of ze vasten grond onder de voeten hebben.

Het wordt bedrijviger op het water. De Texel, waarop de pulsinstallatie is aangebracht, en de Volharding gaan in de buurt voor anker. Onophoudelijk dansen de motorvletten over het water, brengen boodschappen tusschen de booten over en weer, laten ankers neer en brengen kabels uit. Met den kijker zien wij, dat men den paal nadert; het gaat langzaam, maar men nadert. De motor van de Vlieland pult, de vletten schieten heen en weer, de menschen op den toren zwoegen; de paal staat in zee. Die paal gaat ons fascineren; in de geheimzinnige diepte onder water en zand is het andere einde van den paal in den roestklomp gedreven, die de schatkamer bedekt. Waar die paal is doorgedrongen, daar moeten ook de menschen komen. Maanden en maanden is er berekend en gewerkt; de plaats van het goud is gevonden, de paal staat er

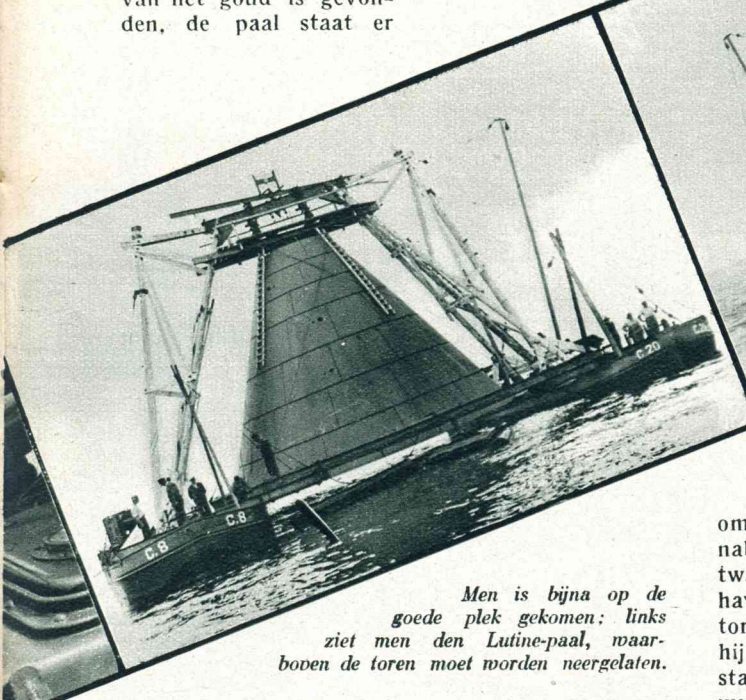

Dit is het doel: de paal die de plaats van de schatkamer der Lutine aanwijst.

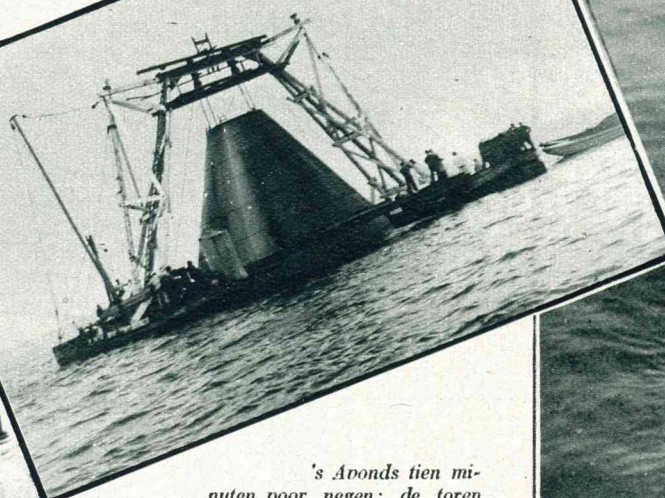
kabels, bewijs dat de toren nu op het zand rust.

De motor van de Vlieland begint weer te puffen om ons naar Terschelling terug te brengen, doch het wordt elf uur voordat alles gereed is voor de terugreis. Op de Volharding wordt een zoeklicht ontstoken; een felle witte straal dringt door den nog half-donkeren avond en beschijnt kleine menschen, die op den bok en bij den toren wiemen. Het gevaarte steekt anderhalven meter boven zee uit; het eerste doel is bereikt: de kegel staat boven de schatkamer van het schip, dat 134 jaar geleden op deze gevaarlijke plek verging. Nu worden de overige deelen van het bergingswerktuig er op gemonteerd, en dan kan het opwindende, sensationele werk beginnen: het goudzoeken op den bodem van de zee.

A.

Men is bijna op de goede plek gekomen: links ziet men den Lutine-paal, waarboven de toren moet worden neergelaten.

's Avonds tien minuten voor negen; de toren heeft het water bereikt en zakt centimeter voor centimeter dieper in zee.

bovenop, de mensch is er nog niet. Hij is er nu dichtbij, maar het duurt zoo lang, eer de laatste korte afstand is afgelegd. Het moet zoo precies gaan, men mag geen enkele risico nemen; als de kegel is neergelaten, moet de paal juist in het midden van den toren staan. De paal staat er, maar de toren is er nog niet. De paal staat er, een nuchter stukje ijzer in zee, onwrikbaar, kalm, ongeroerd. Daaronder is het goud, onder dien paal, dien paal, dien paal... De paal, die daar zoo gewoon in zee staat.

Van heel het opwindende, sensationele Lutine-werk zal daarom deze indruk het levendigst in onze herinnering blijven: de paal boven den schat, het kleine stukje zee tusschen den paal en den toren. Want de toren moet komen, waar de paal nu is; alle arbeid is vergeefs geweest, als men den toren boven een ander deel van het wrak zou neerlaten.

Bij dien paal nu nadert men steeds dichter. De bakken met den toren zijn verankerd, zoodat men ze in alle richtingen kan manoeuvreren. De Vlieland trekt het gevaarte langzaam op, heel langzaam en voorzichtig. Men is nu zoo dicht genaderd, dat men den hoogen waterstand afwacht, omdat de toren anders niet over den paal kan varen. Dan verdwijnt het stukje ijzer onder den kegel, de kabels worden aangetrokken, alles wordt zorgvuldig nagekeken en gecontroleerd, het doel is bereikt: de kegel staat midden boven den paal, stevig verankerd.

Nu is het weer wachten op het gunstige getij, om het gevaarte in het water neer te laten. We stappen in een vlet over en varen naar den toren,

om het laatste gedeelte van dit werk van nabij gade te slaan. Het is half negen; twaalf uur geleden is men 's morgens in de haven van Terschelling begonnen om den toren te verslepen, nu is hij gekomen waar hij zijn moet. Alles is klaar; aan de lieren staan de menschen gereed, de leiders van het werk geven de laatste instructies. En de fotograaf staat natuurlijk ook klaar.

Tien minuten over half negen.

„Ja,” wordt er geroepen. We voelen de opwinding trillen in de vingertoppen. Slag voor slag, precies tegelijk worden de lieren gedraaid; de toren wordt even hooger geheschen, om de laatste beletselen weg te kunnen nemen. Het gevaarte hangt nu geheel vrij aan de kabels boven het water; het wiegelt zachtjes heen en weer.

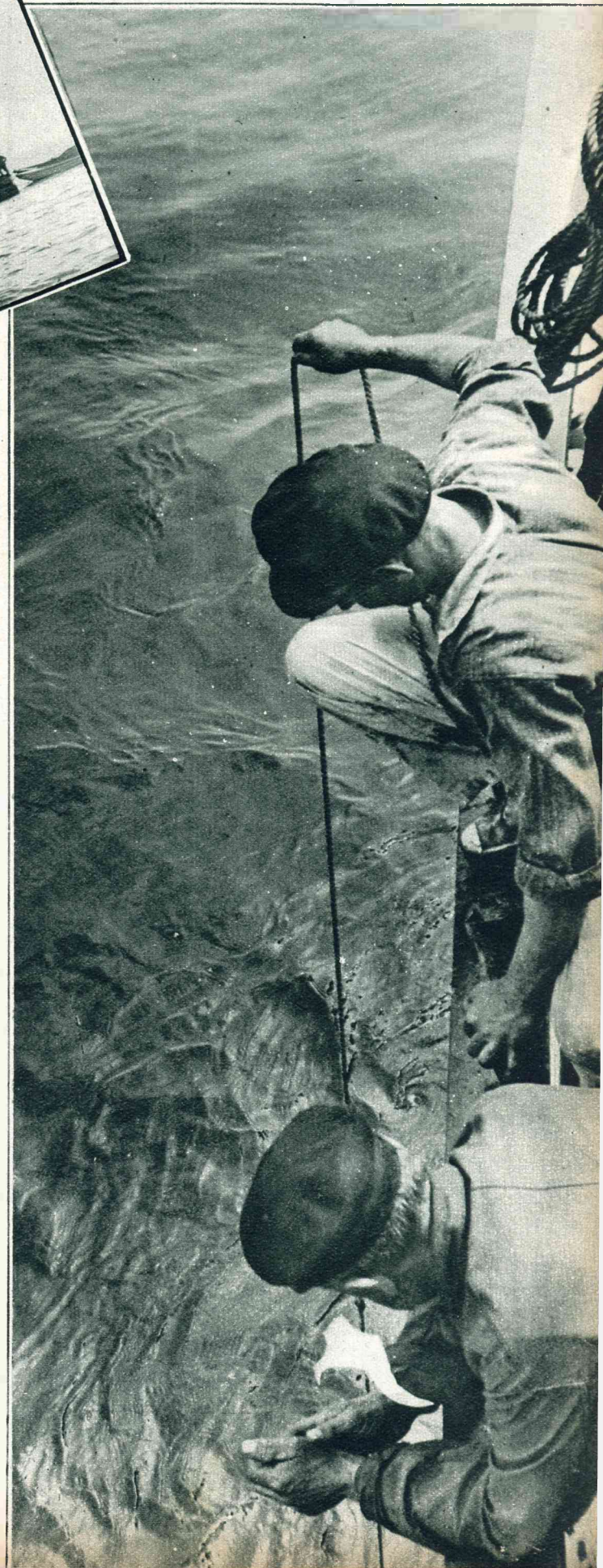
Kwart vóór negen.

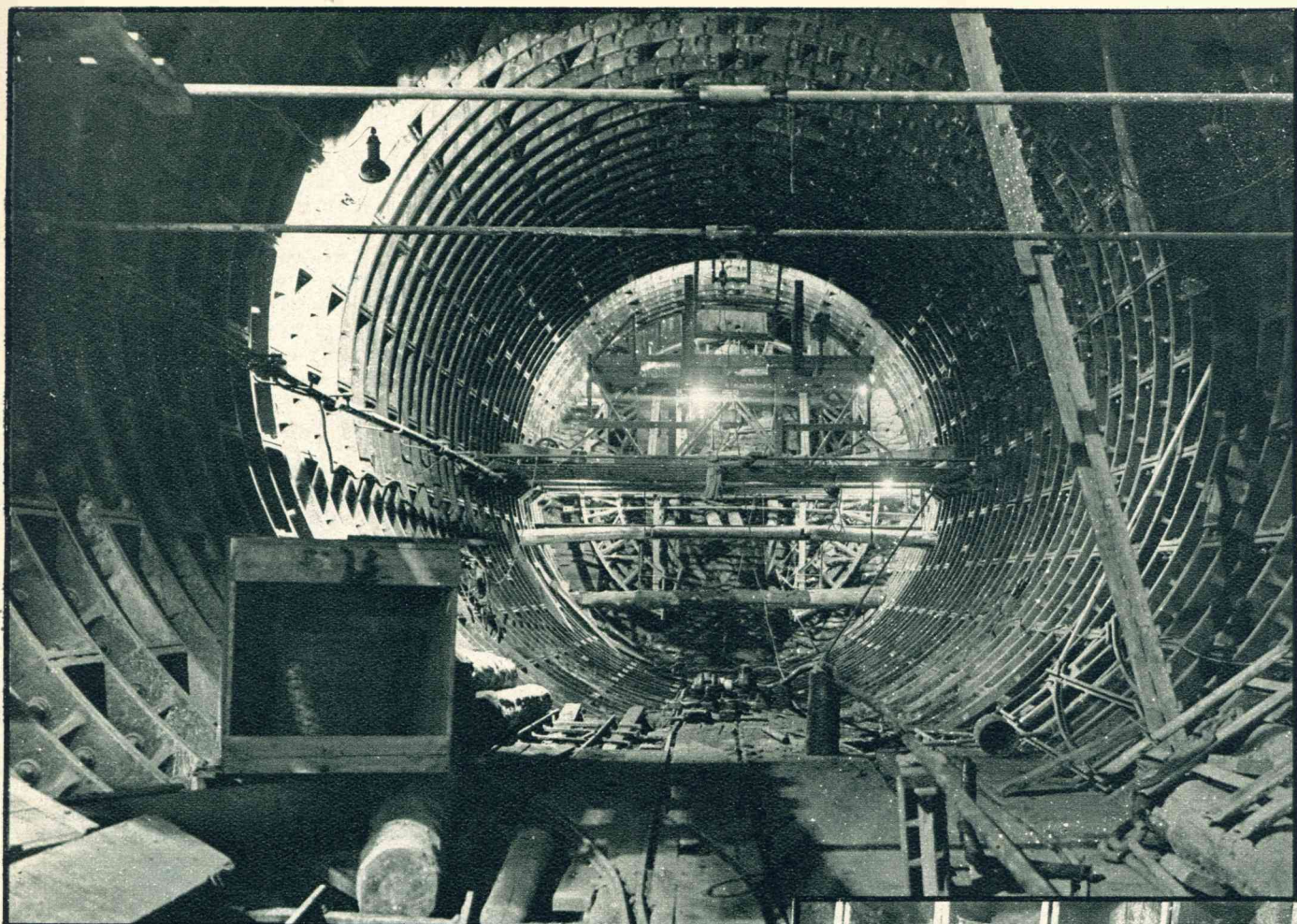
Weer klinkt een bevel. De sterke lieren worden gedraaid, de toren zakt. De bok, waaraan de zware massa hangt, houdt zich prachtig. De leek, die de kracht der hulpmiddelen van de moderne techniek niet naar waarde kent, heeft misschien in opwinding en angst het oogenblik afgewacht, dat de toren aan de kabels vrij in den bok zal hangen; die opwinding is misschien begrijpelijk, maar onnoodig. Er gebeurt niets dan het eene, dat moet gebeuren: de toren zakt.

Tien minuten vóór negen.

De toren raakt het water. De rand verdwijnt in de zee. De lieren draaien, het gevaarte zakt dieper. „Ziezoo,” zegt de kapitein van de Vlieland, „hij is nou dichter bij den grond dan bij den hemel.” Om tien voor half tien komt er een flauwe bocht in de

De bekende duiker Jan v. Drimmelen, die den stand van den toren onder water moet onderzoeken, begeeft zich tusschen de „Texel” en de „Volharding” te water.

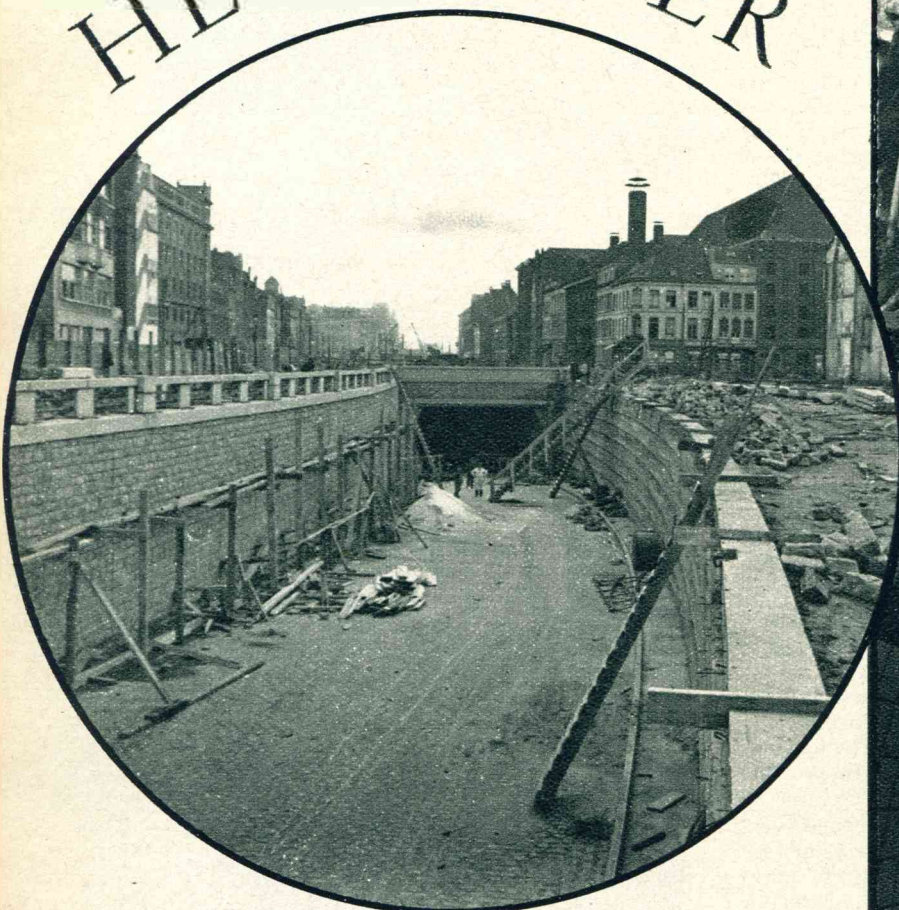
Antwerpen heeft het vraagstuk al opgelost, dat te Amsterdam en Rotterdam nog bestaat, het vraagstuk van verkeer en oeververbinding in steden met een breed water — in Amsterdam het IJ, in Rotterdam de Maas. In de laatste stad is dit vraagstuk thans weer actueel; het is in den gemeenteraad besproken en de Regeering overweegt den aanleg van een tunnel onder de Maas als object voor werkverschaffing. In de Belgische havenstad zijn de ponten als voermiddel over de Schelde afgeschaft; ze zijn niet meer noodig. Binnenkort zullen daar de twee tunnels onder de Schelde in gebruik worden gesteld, een voor voetgangers en een voor het verkeer. Voor 500 à 600 miljoen franc heeft men daar een oplossing verkregen voor het moeilijke vraagstuk; het verkeer gaat niet meer den langen en langzamen weg over het water, maar vindt ongestoord een weg onder het water. Door den verkeerstunnel van 2 K.M. lengte met een rijweg van 6,75 M., kunnen 2000 voertuigen per uur van oever tot oever gaan; de voetgangerstunnel, die 570 M. lang is met 'n weg van 3,80 M., heeft 'n capaciteit van 16000 personen per uur.

ONDER HET WATER

De tunnel tijdens den bouw. De tunnel bestaat uit ijzeren ringen met beton; per dag werden zeven van deze ringen geplaatst.

Detail van de tunnel-ringen; elke ring bestaat uit segmenten van 60 cM., die met bouten en moeren aan elkaar, en aan de volgende ringen verbonden worden.

De tunnel voor voertuigen begint aan beide zijden van de Schelde met een helling in de openlucht, ter lengte van 170 M., en verdwijnt dan onder de straat. De helling zet zich voort tot onder de Schelde; alleen het middelste gedeelte loopt vlak.

De voetgangerstunnel onder de Schelde te Antwerpen.

Zweedsche studenten voerden in de bekende Fransche badplaats Vichy hun volksdansen uit.

Te Weenen kantelde een tramwag tengevolge van verkeerden wisselstand om. De brandweer bracht het gevaarte weer overeind.

Chicago heeft een sensatie, grooter dan de wereldtentoonstelling, er bij gekregen. Mevrouw Marjorie Kemp maakt tweemaal daags in het Motor-drome een ritje met den leeuw Sultan naast zich.

Te Stuttgart werd een geweldig sportfeest gehouden, waaraan meer dan 40.000 turners deelnamen. De opstelling der deelnemers in het Stedelijk Stadion na den gemeenschappelijke opmarsch.

Een
u einig
"NUGGET"
doet de heele schoen
glimmen.

Zwart-Bruin-Donkerbruin en andere kleuren

Dat is nu nog
eens een reep!

In welke der verschillen-
de smaken U haar ook
neemt, U proeft onmid-
dellijk: dat is een Droste-
reep! Dat is Droste-
kwaliteit.

DROSTE

ALTIJD WELKOM!

Spaart plaatjes voor het album „Bali“.

De zomer schenkt weer nieuwen overloed.

ZOMERZOTHEID

Zeg," zei de heer James Gordon tot zijn procuratiehouder, die op het punt stond, zijn heilgdom te verlaten, „wil je Stafford even bij me sturen?"

De procuratiehouder keerde zich om.

„Stafford is er vandaag niet, meneer. Hij heeft een telegram gestuurd, dat zijn oom erg ziek is."

Gordon glimlachte ongeloovig.

„Da's erg treurig," zei hij. „Hoe gaat 't anders met Stafford? Werkt hij goed?"

„Over 't algemeen uitstekend, mijnheer. Hij is alleen nogal onrustig."

Gordon knikte. „Hij wil trouwen," zei hij. „Heeft gisteren opslag gevraagd — ik zou hem morgen uitsluitel geven. Hoe denk je er over, Hodge?"

Hodge keek nadenkend. Hoogere salarissen aanraden was geen middel, om de gunst van een patroon te winnen, vond hij.

„Als u 't mij vraagt, heeft Stafford genoeg, mijnheer," zei hij. „U kunt voor zijn werk menschen genoeg krijgen op dat salaris."

Gordon trommelde met de vingers op zijn bureau — een blijk, dat hij verstrooid was.

„Merci, Hodge," zei hij. „Ik geloof, dat ik 't met je eens ben. Ik betaal geen slechte salarissen — als de menschen trouwen willen, moeten ze 't zelf maar bekostigen. Wat ik zeggen wou, hoe heet dat dorpje ook weer, waar Stafford altijd zoo over opsniijdt?"

„Tottenhall, meneer."

„O ja.... Ik zat net te denken, dat ik er wel weer eens uit zou willen. Ik heb in geen jaren een wei of een boschje gezien.... Is er wat bijzonders vandaag? Ik heb wel zin, om er eens met mijn auto op uit te trekken."

Hodge keek verbaasd. Zooiets was bij James Gordon nog nooit voorgekomen.

„Ik geloof niet, dat we u missen kunnen, mijnheer. U hebt wel een stuk of zes afspraken voor vandaag."

Gordon fronste en knikte. „Hm — dan zal 't slecht gaan. 't Is goed, Hodge."

De procuratiehouder verdween, en Gordon begon heen en weer te loopen door de kamer. Hij was vijfendertig, en had nu al vijftien jaar aan niets anders gedacht dan geld verdienen. Hij was geen

door John Holden

schrapper — hij betaalde inderdaad zijn personeel goed — maar hij hield van werken.

Hij ging naar het raam, en keek de schoonheid van den zomermorgen in — den blauwen hemel, den zonneschijn, met het fluisterende briesje, de stoeiende musschen.... Toen keerde hij zich om met een ongeduldig gebaar. Hij boog zich over een stapel papieren, maar zijn geest dwaalde — dwaalde af naar groene velden en boschlanden met spikkels van licht en schaduw.

Gordon stond weer op. Hij begon te redeneeren. Waarom zou hij méér slaaf zijn dan zijn bedienden? Als hij ziek werd, moest 't toch óók zoolang zonder hem. Als Stafford een excuus kon vinden, kon hij het ook.

Hij glimlachte en belde om Hodge.

„'t Spijt me wel, Hodge," zei hij, toen de man binnen was, „maar je zult die afspraken voor vandaag even af moeten bellen. Ik heb een telefoontje gehad.... eh.... mijn tante is ernstig ziek — ik moet er dadelijk heen."

Hij keek het raam uit, terwijl hij sprak. Hij loog niet makkelijk.

Het was vóór in den middag, toen Gordon te Tottenhall uit den trein stapte. Met een weelderigen blik zag hij de groene heuvels tegen den onbewolkten hemel. Gordon floot, terwijl hij door een laan naar een brug liep.

Op de brug, tegen de leuning, bleef hij staan, om den aanblik te genieten van het riviertje, de heuvels, de bosschen en de velden. Hij had Tottenhall gekozen tot doel van zijn uitstapje, omdat hij er Stafford eens met geestdrift over had hooren praten. Nu was hij den jongen man daar dankbaar voor, en hij besloot, hem geen lastige vragen te stellen over die ziekte van een oom.

Een jonge man en een meisje passeerden hem op fietsen. Gordon keek hen na, zag hen praten en lachen, en begreep, dat hij eigenlijk gezelschap

had moeten hebben, om ten volle van zijn vrijen dag te kunnen genieten. Maar wie had hij mee kunnen nemen? Hij begreep opeens, dat hij een eenzaam mensch was — zijn zoogenaamde vrienden waren niets dan kennissen.

Maar hij wou op zoo'n middag niet zwaartillend worden — hij lachte en liep het dorp in. Tegenover een rood herbergje zag hij een laantje, dat kronkelend het bosch inging. Daar leek het hem mooi — dat laantje sloeg hij in.

Zoodra hij tusschen de boomen was, hoorde hij stemmen en gelach, en achter de volgende bocht vond hij een bank, waar drie menschen op zaten te picknicken; een jonge man met 'n grijs flanellen pak, tusschen twee meisjes, met 'n open picknickmand vóór zich. En die jonge man was Stafford. Gordon moest zich op de lip bijten, om niet te lachen. Hij had te veel zin voor humor, om boos te zijn.

Vlak vóór de bank nam hij zijn hoed af, en door dit gebaar trok hij de aandacht van het drietal. Met een onderdrukten uitroep sprong Stafford op.

„Goeden — goeden middag, meneer," stotterde hij.

„Goeden middag," antwoordde Gordon. Als de meisjes er niet bij geweest waren, had hij gevraagd hoe 't met den zieken oom was. „Je hebt een mooi frisch plekje uitgezocht," ging hij voort.

„Ja, meneer."

Gordon liep niet door. Hij had dorst, en in de lunch-mand had hij een bierflesch gezien. Stafford ving een tweeden blik op, en vatte moed.

„Mogen we u iets aanbieden, meneer?" zei hij.

Gordon lachte. „Als u 't missen kunt, heb ik graag een slokje bier," zei hij. „Ik heb dorst van de wandeling."

Stafford grinnikte en boog zich naar de mand; maar opeens kwam hij weer overeind.

„Pardon!" riep hij. „Mag ik u mijn zuster voorstellen? Meneer Gordon — juffrouw Stafford."

Het jongste meisje stond glimlachend op en gaf hem een klein, koel handje. Het andere meisje bleek Stafford's verloofde te zijn. Gordon ging op de bank zitten naast de zuster, en Stafford tastte in de mand.

Juffrouw Stafford bleek verre van verlegen — zij begon een schertsend gesprek met Gordon, die

heel wat meer bleef gebruiken dan bier; zij scheen te vergeten, dat hij de patroon van haar broer was, en toen het haar duidelijk werd, dat hij geen bepaald doel had, noodigde zij hem uit, bij hèn te blijven. „Anders verdwaalt u maar,” lachte ze.

„U schijnt gedachten te kunnen lezen,” zei Gordon. „Ik zat in stilte te hopen, dat iemand 't vragen zou, maar ik dorst 't zelf niet voor te stellen. Ik voelde me nogal eenzaam, ziet u. Ik zal er heel graag gebruik van maken.”

„Prachtig!” zei het meisje. „Alleen waarschuwt u vooruit, dat u met mij zult moeten lopen. Die twee zijn verloofd, ziet u — dan weet u 't wel.”

Er was iets in haar toon, dat Gordon heel prettig aandeed. Hij voelde, dat hij zich bespottelijk maakte — en tegelijk voelde hij, dat hij 't erg prettig vond. En in de uren, die volgden, kwam nog meermalen de gedachte in hem op, dat hij door een soort waanzin was aangegrepen.

Hij, de strakke, strenge zakenman, nam een dag vrij uit pure grilligheid, en verbrak daardoor een gewoonte van vijftien jaren. Hij was aan 't spijbelen gelijk een van zijn bedienden deed, en hij wandelde door een zonnig paradijs met de zuster van dien klerk, en hij voelde zich jongensachtiger dan een jongen en gelukkiger, dan hij in al de jaren van zijn succes geweest was. Hij had nooit geloofd aan die betoovering van den zomer, die de hoofden en de harten licht maakt. Als iemand hem voorspeld had, dat hij ooit hand in hand zou lopen met de zuster van Stafford...

Erg kwalijk te nemen was het Gordon niet. Zij had zoo'n zacht teer blank handje. De andere twee liepen vooruit, ook hand in hand. Niet erg chic, dat wist Gordon — maar toch wel leuk — en er was niemand in de buurt. En Jane had, met haar armen zwaaiend, zich geprikt aan een doorn — haar geleider moest zien, of er niets in was blijven steken, en toen zou het lomp geweest zijn, het handje los te laten, terwijl die twee vóór hem het voorbeeld gaven. Ook zijn gesprek sloeg nieuwe banen in.

„Is 't niet allerheerlijkst, juffrouw Stafford?” vroeg hij, toen zij op een plek stonden, waar het wemelde van de anemonen.

„Prachtig? Maar waarom zegt u aldoor juffrouw Stafford. Iedereen noemt me Jane!”

„Goed, Jane dan. Maar dan moet jij James zeggen.”

„O, dat kan ik niet, meneer Gordon!”

„Probeer maar — 't is een makkelijk woordje,” zei Gordon, en hij hield aan, tot ze het zei.

„Ik heb in geen jaren een mooi stuk natuur gezien,” ging hij voort. „Er was iets, dat me naar buiten sleepte vandaag, om boomen en gras en koren te zien, en vogels te hooren zingen. En nu loop ik hier, met jou... Had je 't niet liever met een jongeren man willen genieten?”

„Jonger?” Zij lachte. „Ik houd niet van joggies. En u bent heelemaal niet oud!”

„Nee — vandaag ben ik eenentwintig. Maar gisteren was ik vijfendertig, en dat ben ik morgen weer.”

„Vijfendertig is nog piepjong.”

„Bij jou vergeleken...”

„Ik ben al twintig geweest!”

„Wat een oude vrouw!”

Zij knikte, en keek even ernstig.

„Ik voel me echt oud. Ik heb een slecht geweten, ziet u.”

Gordon keek lachend op haar neer.

„Dat kan niet!” zei hij. „Waar zijn de anderen?”

Zij versnelden hun pas, en het scheen Gordon toe, dat het kleine godje met pijl en boog zijn vleugels uitspreidde en hen volgde.

Zij dronken samen thee in een wit herbergje, en spraken weinig. Stafford zag in de vriendelijkheid van Gordon een teeken, dat er over de zoogenaamde ziekte van zijn oom niet veel meer gepraat zou worden; maar hij had 't gevoel dat hij een gemeenen truc had uitgehaald; hij wou er excuus voor vragen, en wist niet goed, hoe hij dat aan moest pakken.

Gordon zat over heel iets anders te peinen. Waarom voelde hij zich zoo geboid door dat kleine ding, de zuster van zijn bediende? Hij schold zichzelf uit voor dwaas — die plotselinge genegen-

heid voor een lief kind kon geen liefde zijn! Zomertotheid was het, anders niets! Maar toch bleef het hem vreugde geven — en bitterheid ook; want een stem in hem beweerde, dat Jane, met haar blonde haar en lachende oogen, hem geen schijn van de liefde kon geven, die hij begonnen was te begeeren.

Opeens glimlachte hij. Vandaag zou hij zijn dag genieten — en morgen, op zijn kantoor, alles vergeten!

Na de thee sloeg Stafford een vroegen trein naar de stad voor, maar Gordon kwam snel met een ander plan. Hij noodigde hen allen uit, met hem in dezelfde herberg te blijven eten — hij was vastbesloten, den dag zoo lang mogelijk te laten duren.

Zij klommen dus een heuvel op, en bleven de zon zien ondergaan. Gordon zat op een gevelden boomstam, met Jane naast zich, en verbaasde zich over zichzelf, terwijl de betoovering steeds sterker in hem werd. Zij was zoo vroolijk als een vogeltje, maar er liepen momenten van betrokkenheid door, die hij niet begreep. Maar hij zou ze leeren begrijpen na het diner, toen de vier op weg waren naar het stationnetje.

De verloofden liepen weer op eenigen afstand vóór. Jane, die een heele poos stil naast hem had geloopt, trok opeens haar hand weg van zijn arm. Hij keek opzij, en zag, dat zij naar haar zakdoek zocht. En toen begreep hij plotseling, dat ze schreide.

„Jane,” vroeg hij zacht, „wat is er?”

Zij snikte nu onverholen.

„Niets,” stamelde ze. „Ik ben zoo'n valsche nest...”

„Dat ben je niet!” riep hij, en zijn hand kwam op haar schouder.

„Jawel! Dat ben ik wèl! Ik weet niet, hoe ik 't zeggen moet — maar ik wil 't je vertellen — en misschien... wie weet, hoe je me dan zult vinden...”

Gordon aarzelde. Jaren al had hij haast met geen meisje gesproken, maar een stem uit zijn jongelingschapgafantwoord voor hem.

„Ik vind je een schat,” zei hij, en hij werd heet en koud tegelijk.

„Dat is 't juist! Ik ben lief tegen u geweest — ik heb me zelf opgedrongen — en ik meende het niet. Dat hindert me zoo.”

Er scheen iets kouds aan Gordon's hart te raken. Hij was blij, dat ze in 't donker zijn gezicht haast niet zien kon.

„Lieve kind,” zei hij, „je bent moe. We hebben een prettigen dag gehad. Laten we naar huis gaan en 't weer vergeten.”

„Maar — maar ik moet 't u eerst vertellen, meneer Gordon. Ik... ik heb met u geflirt, om u in uw humeur te krijgen. Ik wist, wat Ronnie gezegd had, om een vrijen dag te krijgen, en ik dacht: als ik een beetje lief tegen hem ben, zal hij 't Ronnie niet zoo kwalijk nemen. En toen merkte ik, dat u me aardig vond, en dat...”

Gordon begreep 't. Ze wou hem aan 't verstand brengen, dat ze niets om hem gaf. Even stond hij stil, zwijgend, zichzelf voorhoudend, dat 't niets erg was, dat 't wel gauw weer overging — niets dan zomerkoorts...

„'t Is in orde, hoor,” zei hij krachtig. „'t Spreekt vanzelf, dat je je best deed voor je broer.”

„Dus u bent niet boos?”

„Heelemaal niet,” zei Gordon. „'t Was toch maar een grapje?”

Het was, alsof 't meisje ineenkromp. Zij ging een stap achteruit, en de zakdoek ging weer naar haar oogen. Een oogenblik zocht Gordon naar een verklaring — toen kwam die opeens, in een golf van vreugde. Hij nam haar plotseling in zijn armen en hield haar tegen zich aan.

„Jane,” fluisterde hij, „hou je een beetje van me?”

Zij beefde als een bang vogeltje.

„Ik weet 't niet! Laat me los! Hoe kan ik dat nu al weten?”

„Ik wil 't hooren. Ik geloof van wel. Je hebt me weer jong gemaakt, Jane — nu wil ik 't blijven ook. Zeg 't dan...”

Er kwam een antwoord, zachter dan een ademhaling, maar Gordon hoorde het, en 't was hem genoeg — hij kuste haar.

„Je broer?” zei Gordon, een tien minuten later. „Maak je daar maar geen zorg over. Ik kan hem niet eens verraden — anders doet hij 't mij ook. Hij had een zieken oom, om een dag vrij te krijgen — en ik had een tante, die op sterven lag! Ik was mijn heele zaken-reputatie kwijt, als iemand er achter kwam.”

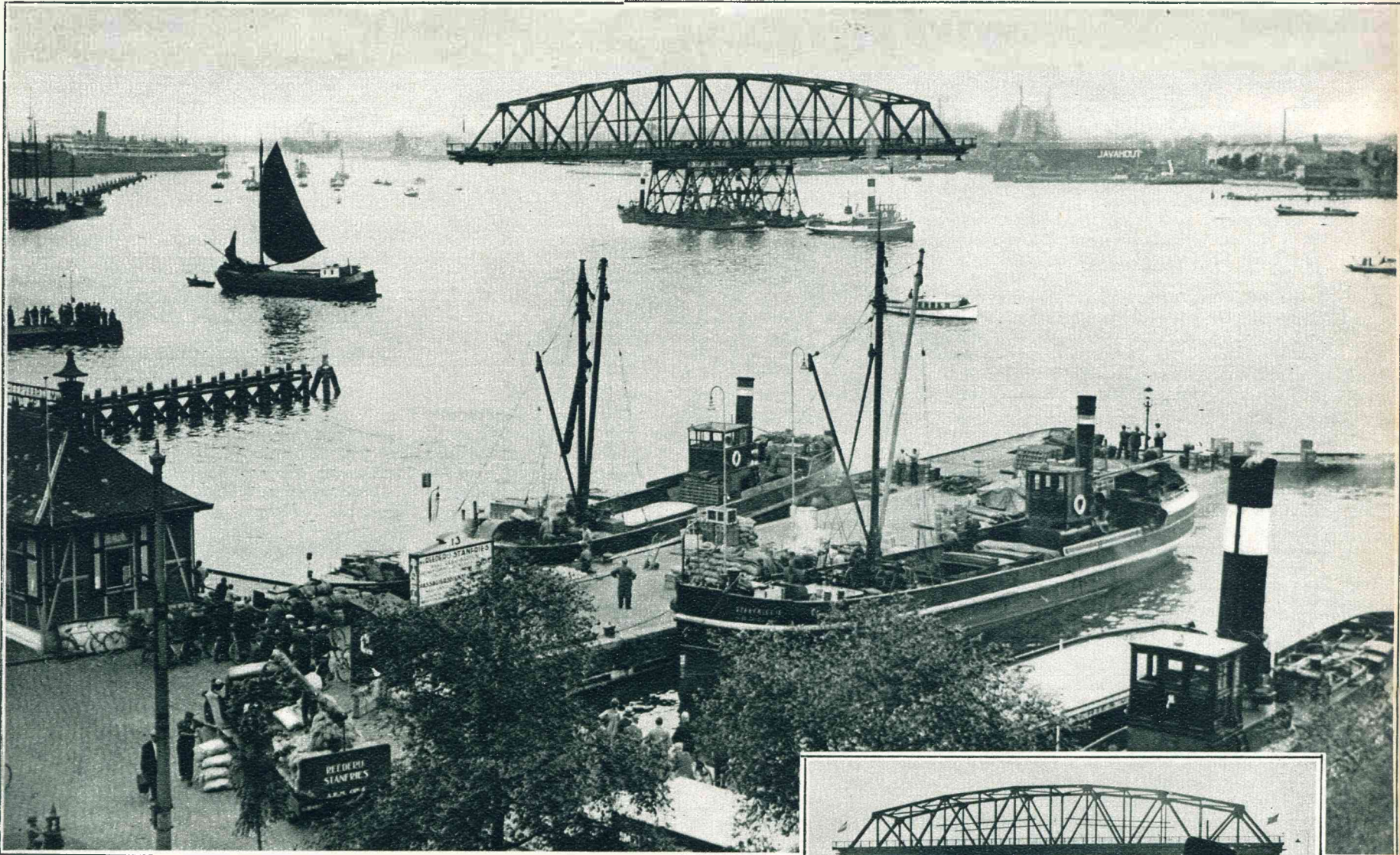
Tegelijk schaterden zij het uit. De klank van hun vroolijkheid galmde door de beboschte heuvels. Het paar, dat vóór liep, keerde zich om en bleef staan om te luisteren.

„De baas lijkt wel gek vandaag,” zei Stafford. „Hoor je hem te keer gaan met Jane?”

„Ik geloof, dat we allemaal een beetje gek zijn vandaag,” sprak zijn meisje. „Maar 't is toch prettig, vind je niet?”

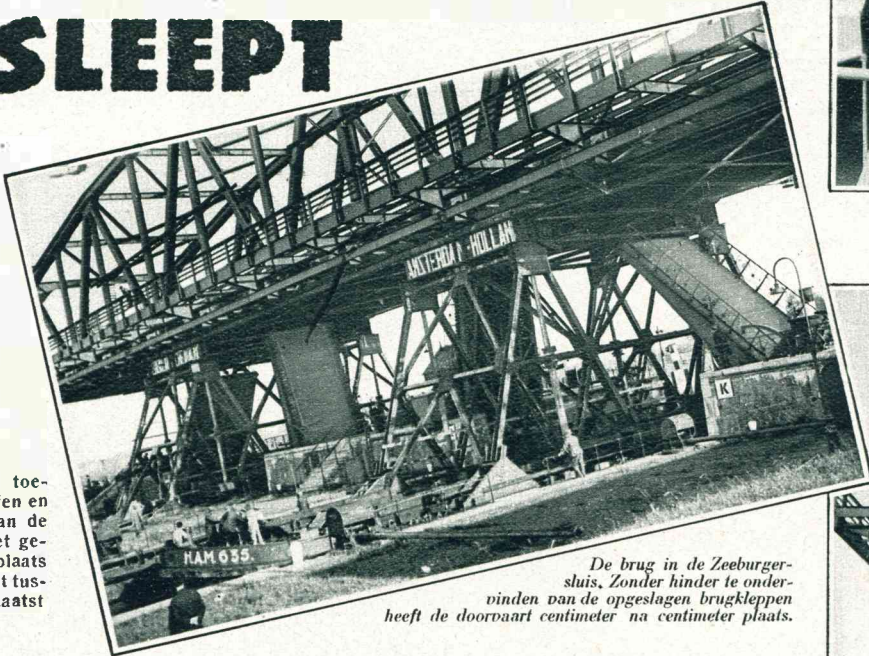
Dreigende onweersluchten.

Na het verlaten van de werf der Ned. Dok Maatschappij werd de brug over het IJ gesleept. Het transport.

DE MERWEDEBRUG VERSLEEPT

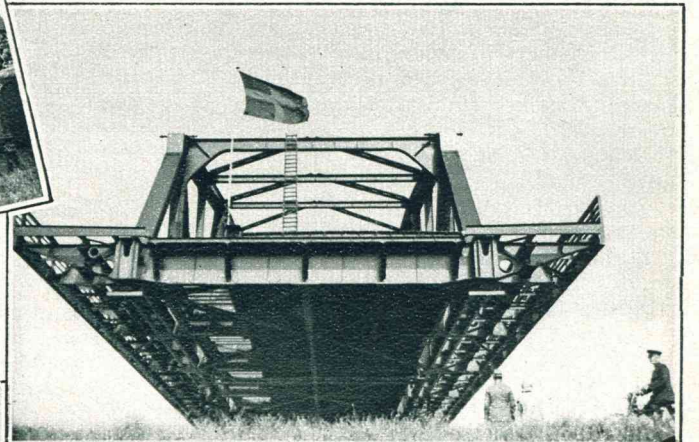
Het begon er op te lijken, dat wij onze reputatie van de beste sleepers van de wereld te zijn zouden verliezen bij het transport van de nieuwe Merwedebrug. Dit transport is niet voorspoedig geweest, tegenslag van verschillende aard heeft den niet langen, maar wel zeer moeilijken weg van de werf der Ned. Dok Maatschappij naar het Merwedekanaal bij Muiden belemmerd. Na veel geduldsoefening door de toeschouwers en de fotografen en met nog meer beleid van de ingenieurs is ten slotte het gevaarte op de bestemde plaats gearriveerd. De brug wordt tusschen de landhoofden geplaatst

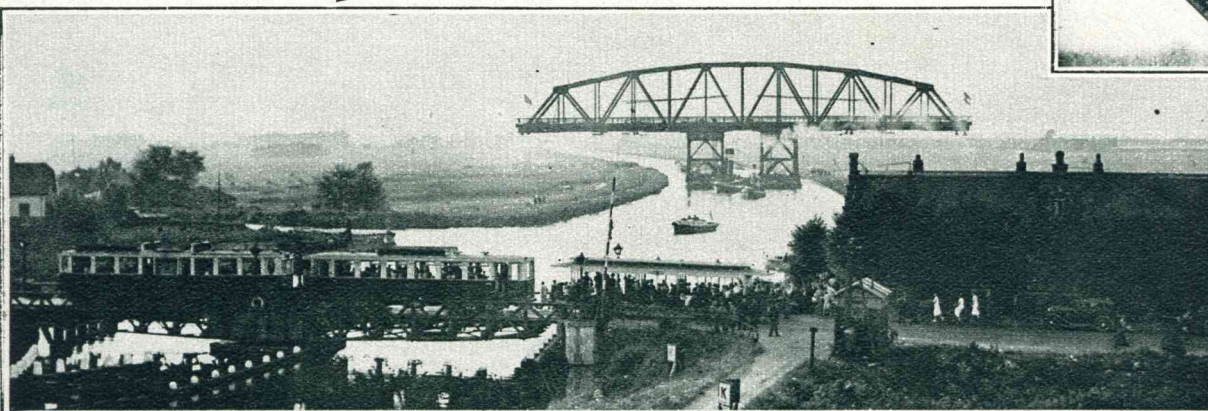
De brug in de Zeeburger-sluis. Zonder hinder te ondervinden van de opgeslagen brugkleppen heeft de doorvaart centimeter na centimeter plaats.

Bij de sluis van Zeeburg nam de brug een paar dagen vrijaf. De Geneeskundige Dienst bleef in de buurt.

Hoe de brug er van den dijk af gezien uitzag.

en zeer binnenkort is al het Merwede-wee, dat in de zomermaanden altijd bijzonder groote proporties aanneemt, geleden. Een zeer belangrijke verkeersverbetering zal dan tot stand zijn gekomen. Een niet door scheepvaartbelemmeringen onderbroken route van Amsterdam met het centrum en het Oosten des lands is in deze tijden van snelverkeer voor personen en goederen een niet gemakkelijk te overschatten belang.

De nieuwe Merwedebrug aan het einde van haar reis. Op den voorgrond de oude brug, waarover de Gooische tram rijdt.

Het eigenaardige bouwwerk in Barcelona, de bekende kerk der Heilige Familie, is niet de eenige kerk die ons vreemd voorkomt, vreemd, omdat men vooral bij kerken gehecht schijnt te zijn aan den ouden vorm van torens en koepels en spitse daken, en omdat men hier minder een nieuwen geest en nieuwe richting in de bouwkunst schijnt te kunnen waardeeren. „Vreemder” dan de moderne kerkbouw van rechte lijnen en veel steen (vooral in Duitschland bijv.) zijn echter de kapellen en kerken, welke men hier en daar in Europa en Amerika kan vinden en waarvan wij er enkele op deze pagina afbeelden.

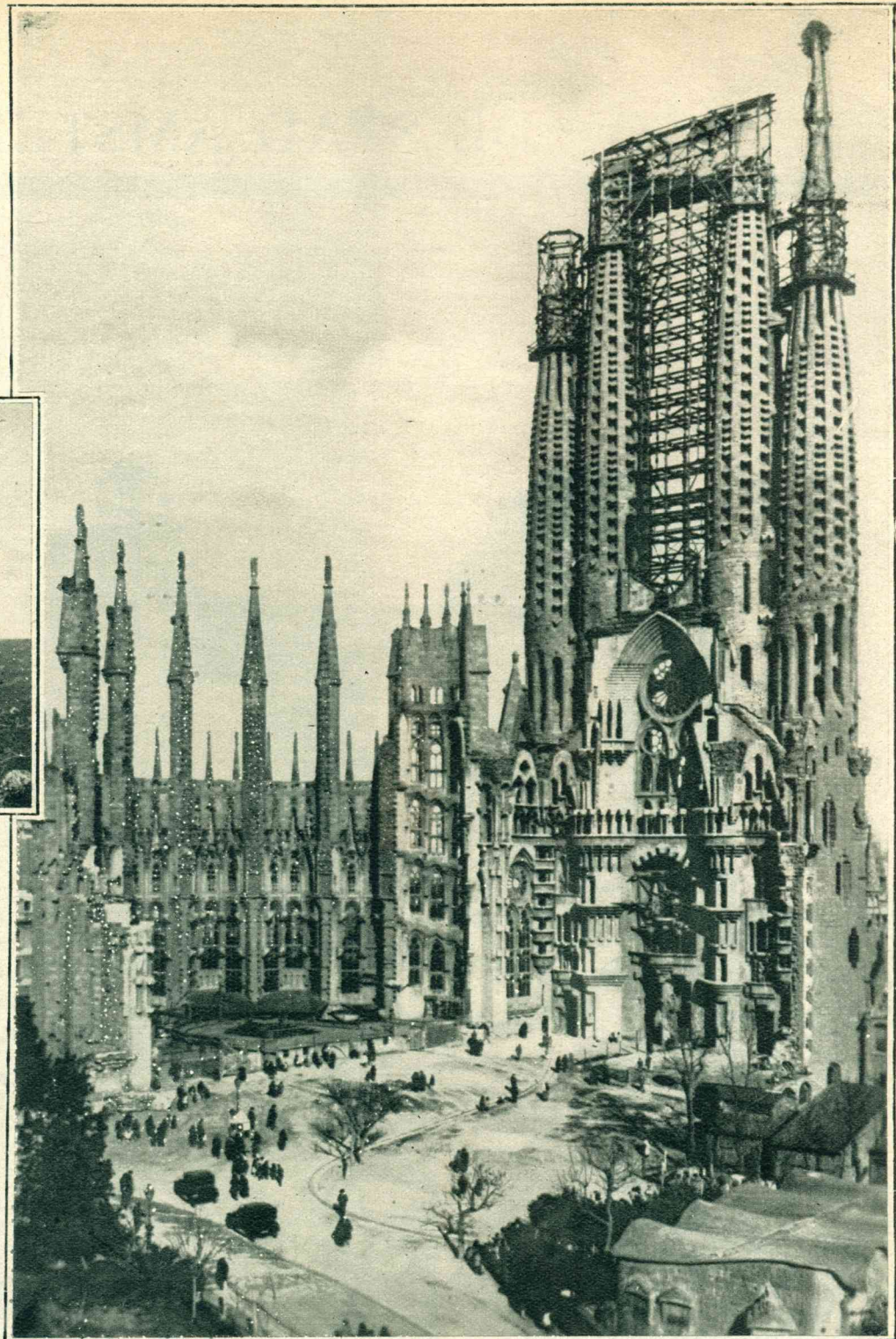
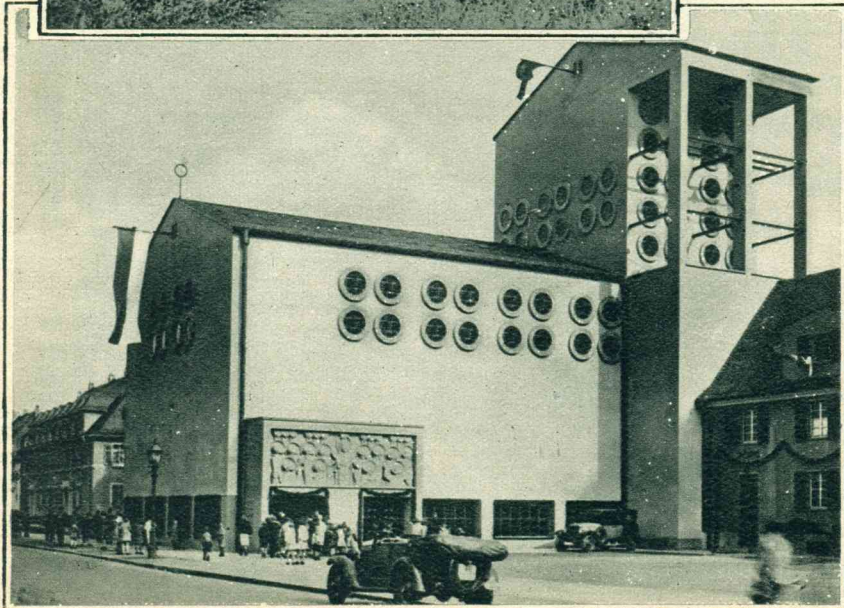

Een kerk in Kroatië, die meer op een grooten ouderwetschen oven lijkt dan op een kerk.

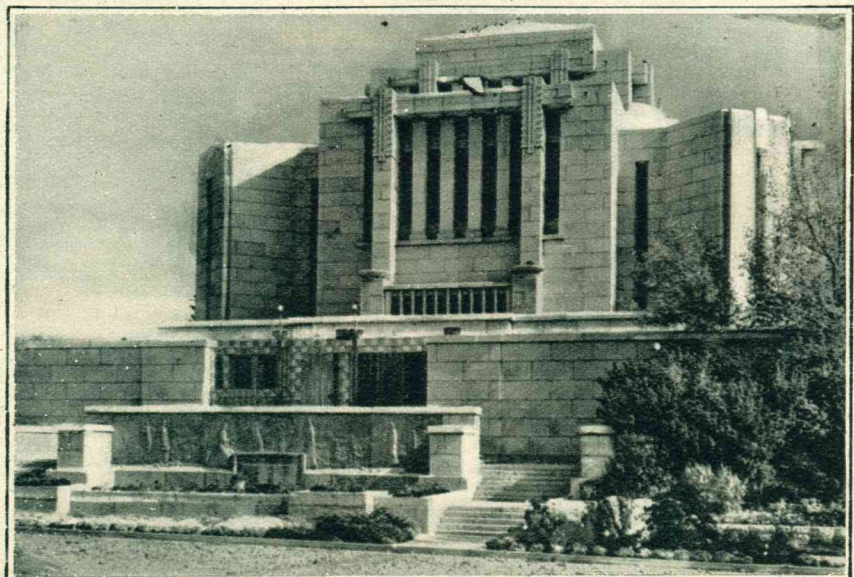
Vreemde

Een kapelletje in een ouden eik op 't kerkhof van La Haie de Rontat (Zuid-Frankrijk); de boom heeft 'n omtrek van 9,45 M.

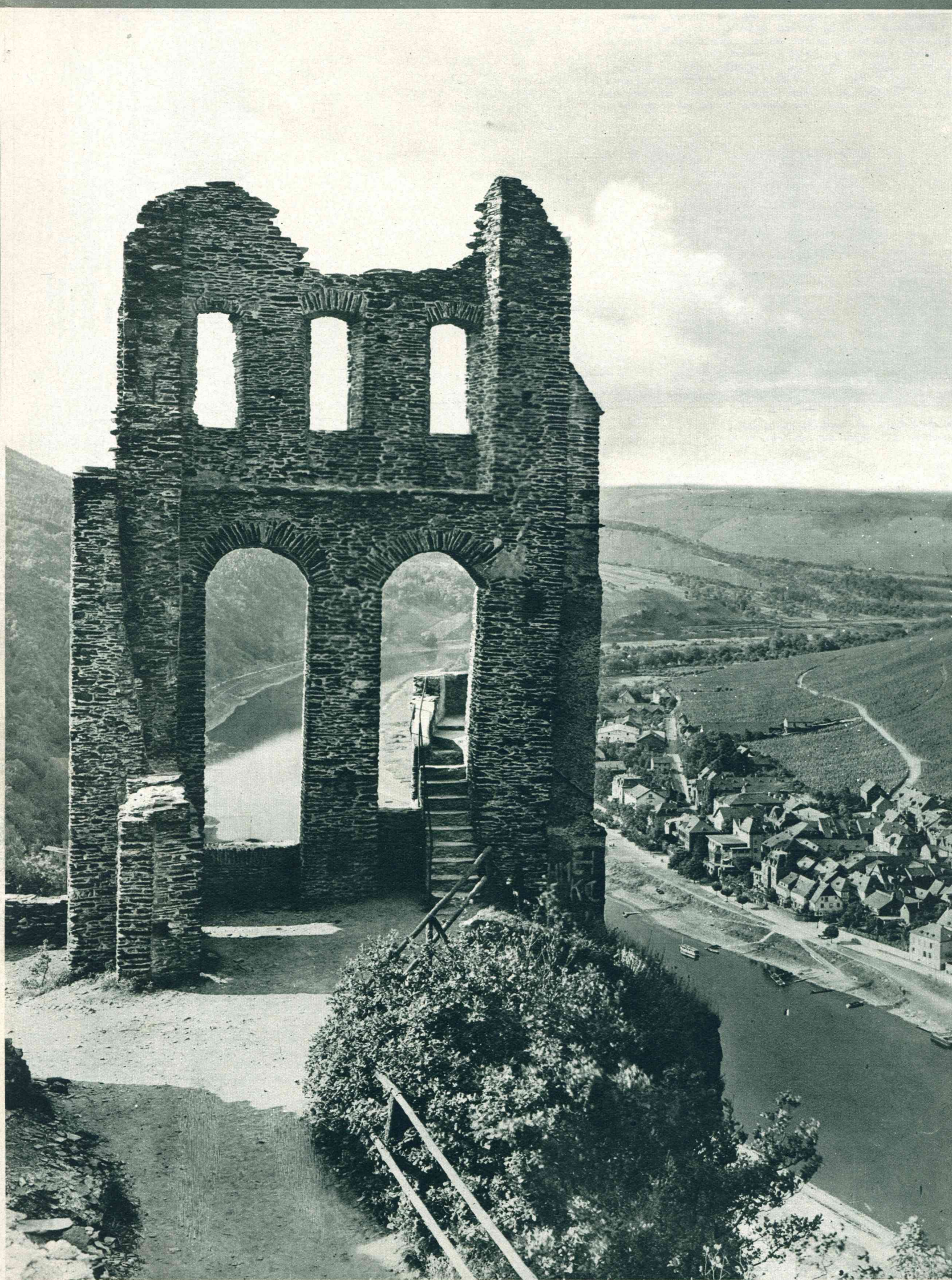

Architectuur

De grootsche, monumentale kerk der Mormonen in Cardston (Vereenigde Staten). De bouw kostte 5 miljoen gulden.

Voorbeeld van modernen kerkbouw, de kerk van den H. Geest in Frankfurt a. d. Main.

DE RUÏNE GRÄFINBURG

BIJ TRABEN-TRARBACH AAN DE MOEZEL